

Roviltnemnda i region 7

Saksbehandler, innvalgstelefon

Charlotte Holmstad Arnesen, 75 54 78 20

Saksframlegg møte 3/2026 - Roviltnemnda i region 7 - Nordland

Sak 12/2026 Godkjenning av innkalling til møte 3/2026

Sekretariatets forslag til vedtak:

Roviltnemnda i region 7 – Nordland godkjenner innkalling til møte 3/2026 uten merknader.

Sak 13/2026 Godkjenning av protokoll fra møte 2/2026

Sekretariatets forslag til vedtak:

Roviltnemnda i region 7 – Nordland godkjenner protokoll fra møte 2/2026 uten merknader.

Sak 14/2026 Drøftinger/orienteringer/referatsaker

- a) **Orientering fra Miljødirektoratet om aktuelle saker**
Orientering legges fram i møte.
- b) **Orientering fra Statens naturoppsyn om aktuelle saker**
Orientering legges fram i møte.
- c) **Orientering fra Mattilsynet om aktuelle saker**
Orientering legges fram i møte.
- d) **Orientering fra Statsforvalteren i Nordland om aktuelle saker**
Orientering legges fram i møte.
- e) **Fagrapporter og lignende**
Relevante fagrapporter, utredninger og lignende:
 - Gausla, J., Ulfstein, G., og Voigt, C. 2026. [Roviltforvaltning og samisk reindrift: Norges folkerettslige forpliktelser](#). Utredning fra et ekspertutvalg oppnevnt av Klima- og

miljødepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet.

•Brøseth, H., Kleven, O., Jensen, M.Ø. og Kopatz, A. 2025. DNA-basert overvåking av brunbjørn i Norge i 2025. [NINA rapport 2760](#).

f) Akuttsaker behandlet av Statsforvalteren

Dato	Område	Tiltak
2026.03.03	Balvatn	Intensiv gjeting
2026.04.22	Voengelh Njaarke	Intensiv gjeting

g) Brev til nemnda

Dato	Fra	Tema
2026.02.25	NOAH – for dyrs rettigheter	Klage – vedtak om utvidelse av kvote for betinget skadefelling av gaupe
2026.03.11	Nordland bonde- og småbrukarlag	Oppnevning av rovviltutvalg
2026.03.13	MDIR	Beslutning om ekstraordinært uttak av jerv – Vefsn
2026.03.16	Blake M Rolfsen Sanches	Uttalelse om ulv
2026.03.16	MDIR	Klageavgjørelse – tillatelse til skadefelling av gaupe i deler av Saltdal
2026.03.21	Nordland bonde- og småbrukarlag	Anmodning om ekstraordinære uttak av jerv
2026.03.31	NOAH – for dyrs rettigheter	Begjæring om umiddelbar stans av kvotejakt og anmeldelse av mulig ulovlig jakt i Rana kommune.
2026.04.17	Nordland bondelag	Nytt rovviltutvalg
2026.04.19	MDIR	Beslutning om ekstraordinært uttak av jervehi – Hemnes kommune
2026.04.20	Rovviltnemnda i region 6	Høring – revidt kapittel 2 - forvaltningsplanen
2026.04.21	KLD	Vedtaksmyndighet på brunbjørn 2026
2026.04.22	MDIR	Klageavgjørelse – tillatelse til skadefelling av bjørn i Hattfjelldal, 05.08.2025.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Sak 14/2026 drøftinger/orienteringer/referatsaker tas til orientering.

Sak 15/2026 Lisensfelling av brunbjørn 2026

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda legger til grunn at myndigheten til å vedta kvote for lisensfelling på brunbjørn i Nordland i 2026 ligger hos nemnda, jf. rovviltforskriften § 7 og brev fra Klima- og Miljødepartementet av 19. mai 2023 om vedtaksmyndighet på brunbjørn, samt retningslinjer i forhold til denne vedtaksmyndigheten.

Rovviltnemnda legger videre til grunn at bestandsmålet for regionen ikke er oppnådd, og at det derfor ikke er grunnlag for å bruke lisensfelling til å begrense veksten og/eller utbredelsen av brunbjørn i regionen. Eventuell felling av skadegjørende bjørn i beiteområder bør gjøres gjennom skadefellingssystemet.

Bakgrunn

Lovgrunnlag, føringer, rammer og regional forvaltningsplan

Lovgrunnlaget for forslaget er lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 første ledd bokstav b) og § 77, jf. forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 10.

Naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b) åpner for uttak av vilt for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom. Det fremgår av lovens andre ledd at slikt vedtak om uttak bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på en annen tilfredsstillende måte.

Roviltforskriften § 1 (formål): *«Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike roviltarter.»*

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning».

Det er et mål at region 7 – Nordland skal ha en årlig yngling av bjørn, jf. roviltforskrifta § 4 bokstav g.

I roviltforskriften § 7 (generelle bestemmelser om vedtak fattet av roviltnemnden) fremgår det at en nemnd har myndighet til å fatte vedtak om kvote for felling etter forskriftens § 8, § 10 § 11 når bestanden av den enkelte art ligger over det nasjonale fastsatte bestandsmålet for regionen. Nemndenes myndighet skal for ulv og bjørn baseres på dokumenterte data om siste års ynglinger fra Nasjonalt overvåkingsprogram, jf. forskriftens § 3. Videre har nemndene vedtaksmyndighet på bjørn når det er 10 ynglinger eller mer i Norge. Vedtakene skal bygge på forvaltningsplanen, data om biologisk og bestandsmessige forhold og om skade- og konfliktsituasjon, jf. forskriftens § 3 tredje ledd og § 6.

I roviltforskriften § 10 (kvote for lisensfelling på gaupe, jerv, bjørn og ulv) fremgår det at det at en nemnd kan fatte vedtak om skademotivert lisensfelling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en bestand av gaupe, jerv, bjørn og ulv, dersom vilkårene i § 7 er oppfylt. Lisensfellingsperioden for bjørn er 21. august til og med 15. oktober. Vedtaket skal avgrense fellingsområder, bestemme antall dyr som kan felles, eventuell fordeling på kjønn, alder og om bestemte typer dyr skal være unntatt, samt nærmere vilkår for gjennomføringen av lisensfelling i samsvar med regional forvaltningsplan for rowilt, jf. forskriftens § 6.

Siste rapport for brunbjørn fra Nasjonalt overvåkingsprogram er NINA rapport 2760 DNA-basert overvåking av brunbjørn i Norge i 2025. Det fremgår i denne rapporten at det er beregnet 10,3 [5,1 – 16,3] ynglinger i Norge i 2025. Dette er noe lavere sammenlignet med 2024, hvor det var beregnet 11,4 bjørnekull i Norge og det høyeste antallet estimerte ynglinger siden den landsdekkende DNA-baserte overvåkingen startet i 2009. Ingen av de beregnende ynglingene i 2025 befinner seg i Nordland.

Vi legger til grunn at Roviltnemnda har myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av bjørn i Nordland. Det følger videre at roviltforliket av 2011 punkt 2.3.1 tredje avsnitt at Klima- og miljødepartementet (KLD) skal gi retningslinjer til de regionale roviltnemndene der bestandsmålet ikke er nådd. I 2023 ba KLD Miljødirektoratet vurdere om det bør gis retningslinjer til nemndene i regionene der bestandsmålet ikke er nådd. Dette er tilfelle for region 7.

I brev av 21. april 2026 fra KLD fremgår det at nemnda skal forholde seg til retningslinjene som fremgår i brev av 19. mai 2023. Vi viser derfor til brev av 19. mai 2023 med følgende uttalelse fra Miljødirektoratet om utfordringer knyttet til vedtaksmyndigheten i regionen: *«Forvaltningsplanen til roviltregion 7 slik den foreligger nå er på flere punkt ikke i samsvar med gjeldende politiske føringer eller*

regelverk, og vi mener fortsatt at den ikke er egnet til å ivareta de nasjonale bestandsmål som er satt for regionene. Videre mener vi at planen ikke bidrar til å skape forutsigbarhet og at planen mest sannsynlig vil forsterke konflikter fremfor å bidra til å dempe konflikter». Videre skriver Miljødirektoratet: «Vi vurderer at forvaltningsplanen med forvaltningsområdet som er avsatt til bjørn ikke er egnet som habitat for bjørn og planen er derav ikke egnet som styringsverktøy for rovviltforvaltningen av bjørn i regionen (se vår uttalelse av 13. mars 2017 til revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 7). Dersom forvaltning av bjørn skal overføres til rovviltnemnda i region 7 forutsetter det tydelige styringssignaler fra KLD for at både nemnda og sekretariat skal kunne praktisere en forvaltning som er i tråd med regelverket, være forutsigbart og ikke bidra til økte konflikter».

Følgende retningslinjer fremgår i brevet:

- *Rovviltnemndene skal ved eventuelle vedtak om betinget skadefelling og lisensfelling av brunbjørn forvalte bestanden med formål å nå de regionale bestandsmålene.*
- *Så lenge bestanden i den enkelte region er under de regionale bestandsmålet, skal det være en restriktiv bruk av virkemiddelet lisensfelling. Eventuell iverksettelse av lisensfelling må være i samsvar med virkemiddelets hensikt, som er å begrense veksten og/eller begrense utbredelsen av brunbjørn i regionen.*
- *Av hensynet til bjørnebestanden og muligheten for å nå det regionale bestandsmålet, bør nemdene ved vedtak om betinget skadefelling og lisensfelling være forsiktig når det gjelder uttak av binner i regioner der man er under bestandsmålet, også utenfor forvaltningsområde for bjørn.*
- *Ved vedtak om betinget skadefelling bør det dessuten presiseres hvilke hensyn som skal tas ved kjent forekomst av bjørnebinner og unger i følge med binner. Dagens forvaltningspraksis er at binner med unger og dens unger er unntatt fra tillatelsen for felling.*
- *Vedtak skal baseres på vurderinger der man legger til grunn den kunnskapen som foreligger fra overvåkingsrapportene fra Rovdata, jf. rovviltforskriften § 7 andre ledd. «Rovviltnemndas vedtak skal bygge på den regionale forvaltningsplanen for rovvilt, data om biologiske bestandsmessige forhold og om skade- og konfliktsituasjonen, jf. forskriften § 3 tredje ledd og § 6».*
- *Det følger av kommentarene til rovviltforskrifta § 7 andre ledd at kravet til presisjon i vedtak øker både med hensyn til bruk av skadefellingstillatelser og kvotejakt/lisensfelling jo nærmere ned mot de nasjonale bestandsmålene den aktuelle rovviltarten forvaltes. Kravet til presisjon i vedtak, både med hensyn til bruk av skadefelling og lisensfelling øker når bestanden ligger under både det regionale og det nasjonale bestandsmålet.*
- *Dersom nemdene ønsker å fatte vedtak om betinget skadefelling og lisensfelling for brunbjørn bør dette gjøres så tidlig som mulig slik at klagesaker kan behandles mens de fortsatt er aktuelle. Klima- og miljødepartementet kan gi vedtak om oppsettende virkning i påvente av en eventuell klagebehandling dersom det er nødvendig for at eventuelle klager skal kunne avgjøres mens saken fortsatt er aktuell.*

Føringer og rammevilkår

Andre relevante politiske føringer og rammevilkår:

- St. meld. nr. 15 (2003 – 2004) Rovvilt i norsk natur.

- Innst. S. nr. 174 (2003 – 2004).
- Roviltforliket vedtatt i Stortinget 17.06.2011, jf. dokument 8:163 S (2010 – 2011) om endringer i forvaltning av rovvilt).
- Forvaltningsplan for jerv, gaupe, bjørn, ulv og kongeørn i region 7 – Nordland, vedtatt 20.03.2017.

Forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland

I revidert forvaltningsplan som ble sluttbehandlet av nemnda i mars 2017 ble prioriterte forvaltningsområder for brunbjørn videreført fra forrige plan. Område 1: indre del av Nordland mellom Rana og Saltdal, mellom Kallvatnet i Rana kommune og Junkerdalen i Saltdal kommune. Område 2: indre deler av Nordland mellom Sulis i Fauske kommune og Bjørnefjell i Narvik kommune.

Forvaltningsprinsipper for bjørn:

Følgende forvaltningsprinsipper for brunbjørn fremgår i forvaltningsplanen:

- 2.5.1 Skadefelling i svart sone er i utgangspunktet kun aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Det skal være lavere terskel for felling av hannbjørner enn binner.
- 2.5.2 Dersom det på våren oppdages bjørn i kalvingsland for reindrift innenfor svart sone, eller i randsonen til svart sone, skal det i samråd med reinbeitedistriktet iverksettes avbøtende tiltak.
- 2.5.3 Inntil bestandsmålet for bjørn er oppnådd, åpnes det ikke for lisensfelling i svart sone. Om bestandsmålet oppnås, kan det åpnes for lisensfelling i svart sone for å bidra til byrdefordelingsprinsippet for sau- og reindriftsnæringene. Kvotestørrelsen og kvotefordeling skal tilpasses oppnåelse av bestandsmål. Samlet belastning av alle rovviltarter (inkludert kongeørn) skal også tas med i vurderingen.
- 2.5.4 Utenfor svart sone skal det åpnes for årlig lisensfelling av bjørn.
- 2.5.5 Utenfor svart sone skal det som hovedregel gis tillatelse til uttak av bjørn som forventes å gjøre skade.

KLD har besluttet å hente inn forvaltningsplanen til behandling, jf. brev av 2. juli 2018. Dette på bakgrunn av at de av de avsatte områdene ikke er sammenfallende med områder som biologisk sett legger til rette for bjørn. De har varslet at de vil gjennomføre nødvendige endringer. Roviltnemndas nåværende og vedtatte plan vil gjelde inntil departementet har gjennomført de nødvendige endringene.

Brunbjørnens bestandssituasjon i Nordland

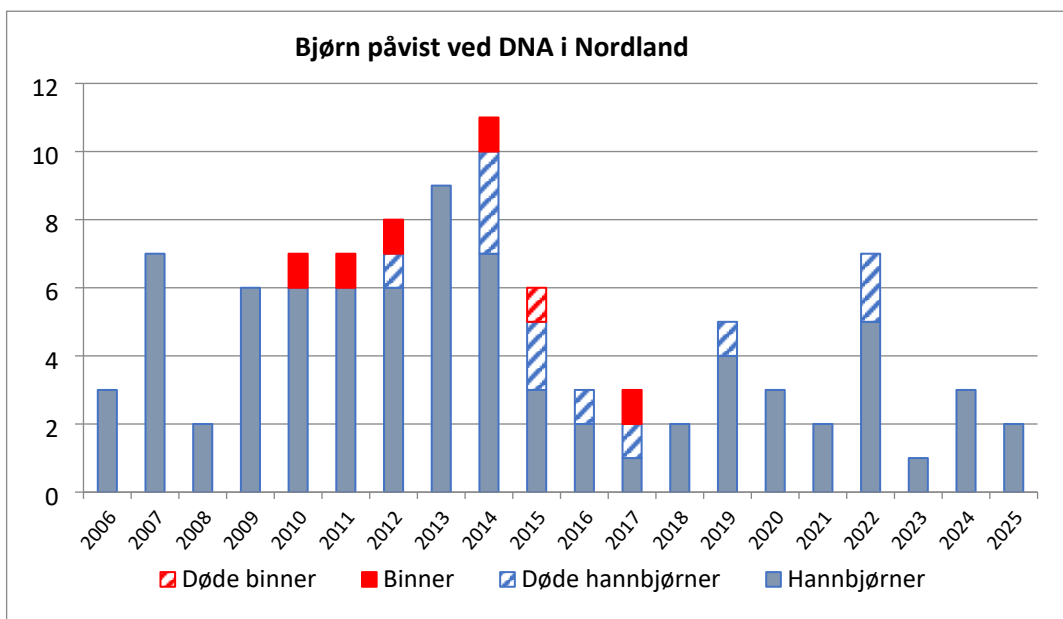
Overvåking av brunbjørn skjer i dag gjennom DNA-analysering av ekskrementer og hår. DNA-analyser kan identifisere art, individ og slektskap. Resultatene fra DNA-analysene innsamlet i 2025 identifiserte 185 ulike individer i Norge, hvorav 80 (43 %) hunner og 105 (57 %) hanner. Dette er en nedgang på seks individer sammenlignet med 2024. Forekomsten av brunbjørn er i hovedsak konsentrert i fylkene Finnmark, Innlandet og Trøndelag, som tidligere. Imidlertid har det for første gang i Hedmark (region 5) vært en nedgang i antall påviste bjørner siden den DNA-baserte overvåkingen startet i 2009.

I Nordland viser DNA-analyser en negativ utvikling i antall påviste bjørneindivider i perioden etter 2014. I perioden fra 2015 – 2025 har det variert fra 1 – 7 påviste individer, med et gjennomsnitt på 3

påviste individer per år. I perioden 2009 – 2014 har antallet til sammenligning variert mellom 6 – 11 påviste individer, med et gjennomsnitt på 8 påviste individer per år (se figur 1).

I Nordland ble det samlet inn totalt 18 prøver i 2025. Dette var en del færre innsamlede prøver sammenlignet med tidligere år. Av de 18 prøvene, var 10 fungerende. Det var dermed en suksessrate på 56 % av de innsamlede prøvene. Dette er noe høyere enn på landsbasis (51 %). Det ble påvist to ulike individer i fylket. Hannbjørnen NO35 ble registrert nord i Fiplingdalen i Grane i slutten av april, samt vest for Susna i Hattfjelldal i forbindelse med tap av sau til bjørn i juli og august. Bjørnen ble identifisert gjennom syv ulike prøver. Denne bjørnen ble også registrert ved Vefsna i Grane og Skardmodalen i Hattfjelldal i 2024. Hannbjørnen NO38 ble registrert omkring Skaiti i Saltdal kommune i slutten av september og starten av oktober, og ble identifisert gjennom tre ulike prøver. Denne bjørnen er tidligere ikke registrert. Bjørnen ble ikke registrert i forbindelse med skadesituasjon på sau eller rein.

Figur 1. Bjørn påvist gjennom DNA-analyse i Nordland i perioden 2006 – 2025. Binner er representert med rødfarge, og rødskravur representerer binner som døde i registreringsåret. Hannbjørner er representert med blåfarge, og blåskravur representerer hannbjørner som døde i registreringsåret. Kilde: Rovdata.

Det er per dato ved utsendelse av dette saksframlegget ikke registrert sporobservasjoner av bjørn i Nordland i 2026.

Det var en kjent avgang av 19 brunbjørn i Norge i 2025. Dette er fire bjørner mer enn i 2024. En bjørn ble felt på lisensfelling i region 5, 16 ble felt på skadefelling, en ble felt i forbindelse med oppdrag til SNO og en ble påkjørt av toget. Det har ikke vært avgang av bjørn i Nordland siden 2019. De siste årene er det felt flere bjørner på skadefelling og lisensfelling i fjellområdene i Sverige, forholdsvis nært svenskegrensa i Salten og på Helgeland.

Tap av beitedyr til bjørn i Nordland

Antall påviste tap av sau til brunbjørn i fylket varierer nokså mye fra år til år. I 2025 ble samtlige påviste bjørneskader (dokumentert og antatt sikker) på sau og lam i Nordland registrert i Hattfjelldal kommune. De siste årene har bjørneskadene i hovedsak oppstått i Grane og Hattfjelldal kommuner.

Tabell 1. Utvikling i påviste (dokumentert og antatt sikker) av sau og lam til brunbjørn i Nordland i perioden 2011 – 2025 fordelt på kommuner. Kilde: Rovbase 3.0.

År	Grane	Hattfjelldal	Brønnøy	Hemnes	Rana	Vefsn	Saltdal	Bodø	Narvik	Evenes	Sum
2012		36			26		18				80
2013	15	53	7	4	9		12	1			101
2014	15	27			12		5				59
2015		6			1						7
2016	10					1	1				12
2017											0
2018	16	7									23
2019	15	16								7	38
2020		3									3
2021	27	11				2			5		45
2022	13	20				3					36
2023	2	7									9
2024	9	16					4				29
2025		15									15

Det påviste tapet i 2025 til bjørn er halvert sammenlignet med 2024. Dette gjenspeiles også i at erstatningen til bjørn har blitt redusert i 2025 sammenlignet med 2024.

Tabell 2. Erstatta sau og lam til brunbjørn i Nordland i perioden 2011 – 2025 fordelt på kommuner. Kilde: Rovbase 3.0.

År	Grane	Hattfjelldal	Brønnøy	Hemnes	Rana	Vefsn	Saltdal	Bodø	Narvik	Evenes	Sum
2012		251			162		58				471
2013	76	282	43	35	70		38	3			553
2014	83	170			61		13				327
2015		52			2						54
2016	23					81	3				34
2017											0
2018	109	34									143
2019	75	138								20	233
2020		57									57
2021	159	184				13			5		361
2022	92	192				8					292
2023	47	82									129
2024	74	101					6				181

De siste 15 årene er det registrert seks påviste bjørneskader på rein, hvorav alle har skjedd i perioden april/mai. Tre tap i 2014 i Grane (1), Vefsn (1) og Beiarn (1), ett tap i Grane i 2022 og to tap i Vefsn i 2023.

Sekretariatets vurdering

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt, og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 avviker, men at tiltaket vil kunne medføre at målet nås på en annen måte eller i et annet tempo, enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom § 3 og § 4 i rovviltforskrifta, og gjennom den regionale forvaltningsplanen for regionen.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 – 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnader ved miljøforringelse og blir ikke sett på som relevant i denne saken.

Naturmangfoldloven § 8 sier at offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på eksisterende og tilgjengelig kunnskap om artenes bestandssituasjon, samt effekten av påvirkningen. Sekretariatet viser til beskrivelse av det Nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskrifta § 3, og til beskrivelsene av brunbjørnens bestandssituasjon i Nordland ovenfor. Sekretariatet vurderer dermed at beslutningen bygger på et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, jf. naturmangfoldloven § 8.

Føre-var-prinsippet kommer til bruk i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig, jf. § 9 i naturmangfoldloven. Statsforvalteren vurderer at det ikke er tilfelle i denne saken.

Brunbjørnbestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal. Det er ikke registrert sykdom på brunbjørn i Norge. Det er kjent at ungedødelighet hos brunbjørn er høy, blant annet på grunn av infanticid (ungedrap). Utover enkelte påkjørsler, skjer avgangen av voksne bjørner i hovedsak gjennom lisens- og skadefelling. Herunder er også avgang gjennom lisens- og skadefelling på svensk side naturlig å kjenne til. Sekretariatet vurderer miljøforvaltningen i stor grad oversikt over den samlede belastningen på brunbjørnbestanden. Vi vurderer at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om den samlede belastningen brunbjørnbestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10.

I Nordland har vi blant annet et mål om én årlig yngling av brunbjørn. Bestanden ligger i dag langt under det fastsatte bestandsmålet, og forvaltningen må derfor legge til rette for en bestandsøkning opp mot bestandsmålet.

Samtidig skal forvaltningen ivareta hensynet til beitenæringene og andre samfunnsinteresser. Dette skal skje gjennom arealdifferensiering, det vil si at enten hensynet til rovviltet eller næringsinteressene skal veie tyngst i det enkelte område. Slik differensiering skal ivareta hensynet i § 12 i naturmangfoldloven. Rovviltforliket konkretiserer at soneinndelingen må forvaltes tydelig, og at det skal gis økt adgang til lisensfelling av hannbjørn utenfor prioriterte områder for bjørn, slik at forekomsten av hannbjørn i prioriterte beiteområder reduseres. Likeledes skal det sikres oppnåelse

av bestandsmål for bjørn innenfor område som er prioritert for bjørn gjennom betydelige tilpasninger i drifta hos beitenæringa for å unngå uakseptable store tap.

Roviltnemnda har gjennom revisjon av forvaltningsplanen lagt opp til at det skal åpnes for lisensfelling utenfor vedtatt bjørnesone, også i år hvor bestandsmålet ikke er oppnådd. I forhold til bruk av forvaltningsplanen som styringsverktøy ved fastsetting av lisensfellingskvote, viser vi til våre anbefalinger til nemnda i forbindelse med revisjonsarbeidet, og til Miljødirektoratet sin uttalelse til planen. Den valgte arealdifferensieringen, med et bjørneområde som ikke er sammenfallende med områder som biologisk sett ligger til rette for bjørn, vil etter vår vurdering i overskuelig framtid ikke bidra til at bestandsmålet for regionen oppnås.

Det er lagt til grunn at lisensfelling skal tas i bruk som et virkemiddel for å regulere en bestand, og skal i hovedsak tas i bruk når man har oppnådd et bestandsmål. Dette fremgår også i brevet fra KLD i 2023 om vedtaksmyndighet på bjørn. Når planen legger opp til at det skal foregå årlig lisensfelling i områder utenfor prioriterte områder for bjørn, legges det opp til en virkemiddelbruk som ikke er forankret i rovviltforskriften § 7 og § 10. Vi viser også til KLD sin klageavgjørelse på nemndas vedtak om lisensfelling på bjørn i 2025, der vedtaket ble omgjort til at det ikke ble åpnet for lisensfelling på bjørn i Nordland.

Konklusjon

Lisensfelling er et virkemiddel for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en bestand av brunbjørn, ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Siden vi er langt unna å oppnå bestandsmålet for bjørn i regionen, vurderer vi at det ikke bør åpnes for lisensfelling av bjørn i Nordland. Eventuell felling av skadevoldende bjørn bør vurderes gjennom skadefellingssystemet.

Sak 16/2026 Lisensfelling av jerv 2026/2027

Sekretariatets forslag til vedtak:

Roviltnemnda legger til grunn at bestandsmålet for jerv er oppfylt i region 7, og at myndigheten til å vedta kvote for lisensfelling av jerv i Nordland 2026/2027 derfor ligger hos nemnda.

Roviltnemnda i Nordland fatter vedtak om lisensfelling av jerv innenfor region 7 – Nordland 2026/2027. Kvota settes til totalt 20 jerv, hvorav inntil ni tisper. Kvota fordeles som følger:

1. Lofoten og Vesterålen
2. Fastlandet nord for Rombaken (inngår i kvote for region 8)
- 3a. Ofoten sør for Rombaken – utenfor jervesonen
- 3b. Ofoten sør for Rombaken – innenfor jervesonen, ingen jakt
- 4a. Nord-Salten – utenfor jervesonen
- 4b. Nord-Salten – innenfor jervesonen, ingen jakt
- 5a. Indre-Salten – utenfor jervesonen
- 5b. Indre-Salten – innenfor jervesonen, ingen jakt
- 6a. Ytre midtfylke – utenfor jervesonen
- 6b. Ytre midtfylke – innenfor jervesonen, ingen jakt
- 7a. Rana øst – utenfor jervesonen
- 7b. Rana øst – innenfor jervesonen, ingen jakt
8. Indre-Helgeland nord
- 9a. Indre-Helgeland sør – utenfor jervesonen
- 9b. Indre-Helgeland sør – innenfor jervesonen, ingen jakt

10. Ytre Helgeland nord
11. Ytre Helgeland sør

Ved jaktstart er hele kvota tildelt samlet for alle fellingsområder unntatt de prioriterte jervesonene. Etter hvert som det felles dyr, kan Statsforvalteren avgrense tildeling til de enkelte fellingsområdene ut fra hvor det er felt jerv, skadesituasjonen for sau og særlig for rein, bestandssituasjon for jerv og føringer i forvaltningsplanen.

Bakgrunn

Lovgrunnlag, føringer, rammer og regional forvaltningsplan

Lovgrunnlaget for forslaget er lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 første ledd bokstav b) og § 77, jf. forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 10.

Naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b) åpner for uttak av vilt for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom. Det fremgår av lovens andre ledd at slikt vedtak om uttak bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på en annen tilfredsstillende måte.

Rovviltforskriften § 1 (formål): «*Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.*

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning».

Det er et mål at region 7 – Nordland skal ha 10 årlig ynglinger av jerv, jf. rovviltforskrifta § 4 bokstav g.

I rovviltforskriften § 7 (generelle bestemmelser om vedtak fattet av rovviltnemnden) fremgår det at en nemnd har myndighet til å fatte vedtak om kvote for felling etter forskriftens § 8, § 10 § 11 når bestanden av den enkelte art ligger over det nasjonale fastsatte bestandsmålet for regionen. Nemndenes myndighet for gaupe og jerv baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de tre siste årene fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt. Vedtakene skal bygge på forvaltningsplanen, data om biologisk og bestandsmessige forhold og om skade- og konfliktsituasjon, jf. forskriftens § 3 tredje ledd og § 6.

I rovviltforskriften § 10 (kvote for lisensfelling på gaupe, jerv, bjørn og ulv) fremgår det at det at en nemnd kan fatte vedtak om skademotivert lisensfelling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en bestand av gaupe, jerv, bjørn og ulv, dersom vilkårene i § 7 er oppfylt. Lisensfellingsperioden for jerv er 20. august til og med 15. februar. Vedtaket skal avgrense fellingsområder, bestemme antall dyr som kan felles, eventuell fordeling på kjønn, alder og om bestemte typer dyr skal være unntatt, samt nærmere vilkår for gjennomføringen av lisensfelling i samsvar med regional forvaltningsplan for rovvilt, jf. forskriftens § 6.

Det fremgår i NINA rapport 2643 Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2025 at gjennomsnittet de tre siste årene i Nordland ligger på 14,3 ynglinger. Statsforvalteren vurderer at Rovviltnemnda har myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i Nordland, jf. rovviltforskrifta.

Politiske føringer og rammevilkår

Andre relevante politiske føringer og rammevilkår:

- St. meld. nr. 15 (2003 – 2004) Rovvilt i norsk natur.
- Innst. S. nr. 174 (2003 – 2004).
- Rovviltforliket vedtatt i Stortinget 17.06.2011, jf. dokument 8:163 S (2010 – 2011) om endringer i forvaltning av rovvilt).
- Forvaltningsplan for jerv, gaupe, bjørn, ulv og kongeørn i region 7 – Nordland, vedtatt 20.03.2017.

Forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland

Rovviltnemnda sluttbehandlet revidert forvaltningsplan for rovvilt i mars 2017. Nemnda har avsatt definerte forvaltningssoner for jerv i fylket, hvor det er et mål om at det vedtatte regionale bestandsmålet for jerv skal oppnås. Det er lagt opp til en tydelig soneforvaltning.

Forvaltningsprinsipper for jerv i forvaltningsplanen:

- 1.3.1 Byrdefordeling: det er et mål at jerveynglinger skal spres innenfor blå sone, slik at byrden på beitenæringen fordeles. Prinsippet om byrdefordeling forutsetter at det åpnes for lisensfelling, selv om det bidrar til at det tar lenger tid før bestandsmålet nås.
- 1.3.2 Når bestandsmålet for jerv er oppnådd skal det åpnes for lisensfelling av jerv i blå sone, for å bidra til å holde bestanden nærmest mulig bestandsmålet, og for å bidra til byrdefordeling for saue- og reindriftsnæringene. Når bestandsmålet ikke er oppnådd bør det åpnes for en begrenset lisensfelling, hvor kvote målstyres til områder med betydelige tap av sau og tamrein. Samlet belastning av alle rovviltarter (inkludert kongeørn) skal vektlegges ved fastsetting av kvotestørrelse og -fordeling.
- 1.3.3 Utenfor blå sone skal kvoten for lisensfelling av jerv settes så høyt at den ikke begrenser uttaket.
- 1.3.4 I de tilfeller der lisensfelling ikke gir tilfredsstillende uttelling, skal miljøforvaltningen så langt det er mulig sørge for at resterende kvote tas ut i de områdene lisensfellingskvote er gitt. Uttak utenfor forvaltningsområde for jerv skal prioriteres først.
- 1.3.5 I blå sone er skadefelling av jerv aktuelt ved akutte skadesituasjoner. I kalvingsland for rein hvor hovedflokkene kalver skal terskelen for uttak være lavere enn utenfor kalvingsland. Bestandsmålet skal så langt mulig oppnås utenfor kalvingsland i blå sone. Viktige vurderingspunkter for skadefelling av jerv i blå sone er: 1. skadeomfang; 2. skadepotensiale; 3. jervebestanden i området; 4. om bestandsmålet er oppnådd.
- 1.3.6 Utenfor blå sone skal det som hovedregel gis tillatelse til uttak av jerv som forventes å gjøre skade.

KLD besluttet den 2. juli 2018 å hente inn forvaltningsplanen til behandling på bakgrunn av at de avsatte områdene for jerv er for små sett i forhold til at bestandsmål skal kunne oppnås innenfor områdene. Likeledes er områdene ikke i tråd med områder som historisk ligger til rette for jerv i fylke. KLD vil gjennomføre nødvendige endringer. Rovviltnemndas nåværende og vedtatte plan vil gjelde inntil departementet har gjennomført de nødvendige endringene i forvaltningsplanen.

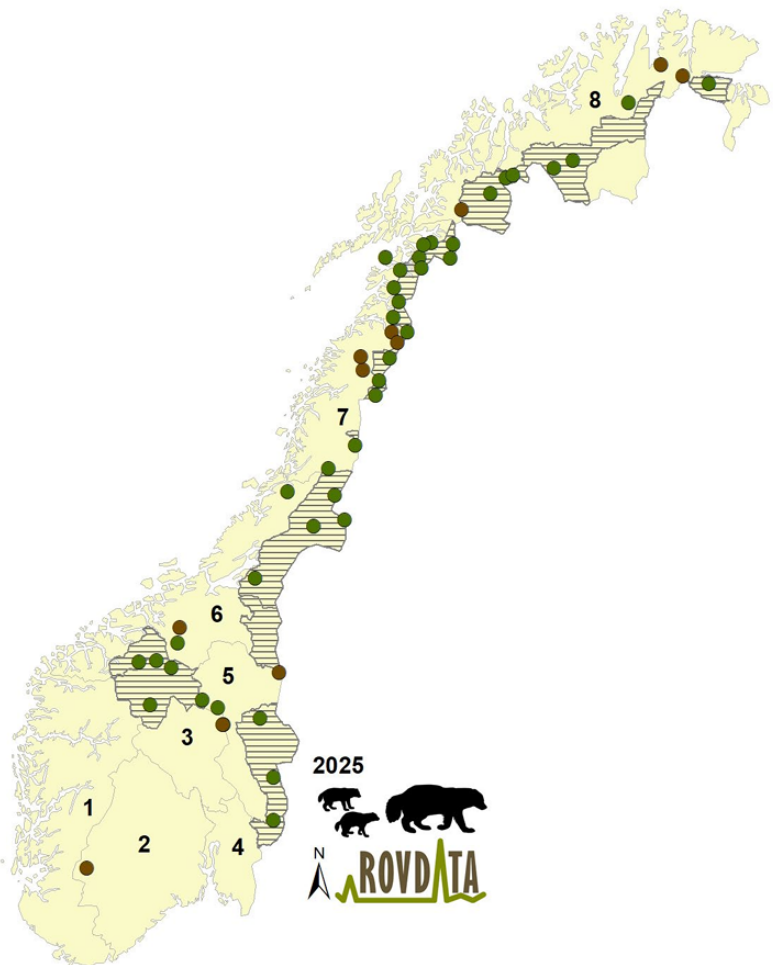

Bestandssituasjon for jerv i Norge og i Nordland

Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål om 39 ynglinger av jerv i Norge, hvorav 10 årlige ynglinger i Nordland. Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovviltbestandene, jf. rovviltforskrifta § 3. I NINA-rapport 2643

Yngleregistrering av jerv i Norge 2025 fremgår det at de tre siste årene (2023 – 2025) er det registrert henholdsvis 64, 61 og 51 ynglinger på landsbasis. Våren 2025 ble det tatt ut 11 ynglinger, slik at netto ynglinger i 2025 var 40.

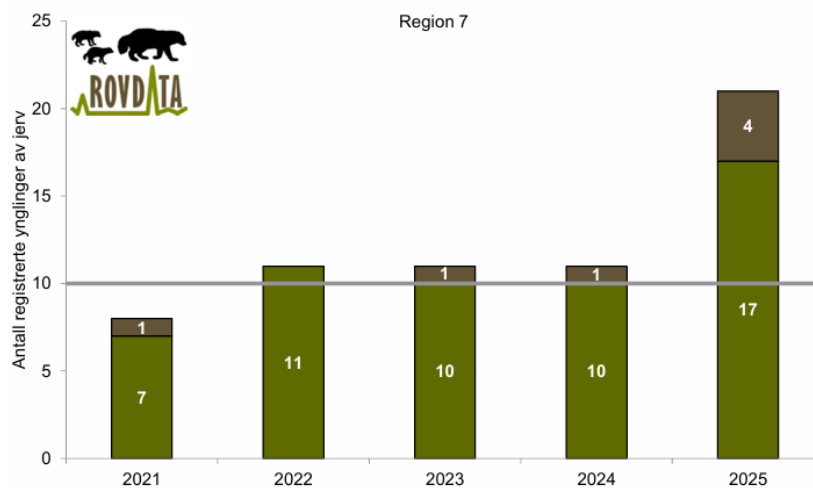
For å beregne populasjonsstørrelse fra antall ynglinger er det nødvendig med kunnskap om hvor stor andel av voksne tisper som yngler hvert år (ynglefrequens 62,1 %), ved hvilken alder de yngler første gang (5 % som 2-åringer, 60 % som treåringer, 29 % som 4-åringer og 6 % som 5-åringer). Kjønnfordelingen i bestanden er 56,8 % tisper. På bakgrunn av dette anslår man bestanden til å være opp mot 370 voksendyr, omtrent på samme nivå som de tre siste årene.

Figur 2. Geografisk fordeling av jervynglinger på landsbasis i 2025 i henhold til jervesoner i grå skravur. Brune sirkler representerer hiuttak.

Som nevnt ovenfor, varierer andelen voksne tisper som får valper med årene. Aldersstrukturen hos tispene i bestanden og mattilgang i forkant av yngleperioden er også to viktige faktorer som påvirker hvor stor andel av tispene som føder unger i et gitt år. For å minske effekten av de store variasjonene i antall ynglinger mellom år, benyttes derfor gjennomsnittet for de tre siste årene når bestandsstørrelsen estimeres, da et enkelt år med lav eller høy reproduksjon ikke nødvendigvis tilsvarer en nedgang eller oppgang i antall voksne jerv.

I Nordland ble det påvist (antatt sikker og dokumentert) 21 ynglinger i 2025. Det er det høyeste antallet påviste ynglinger siden man startet med registrering av ynglinger. Våren 2025 ble det tatt ut fire ynglinger, slik at netto ynglinger i 2025 var 17. De tre siste årene (2023 – 2025) er det registrert henholdsvis 11, 11 og 21 ynglinger. Det vil si at gjennomsnittet er 14.3 ynglinger.

Figur 3. Oversikt over antall påviste ynglinger i Nordland i perioden 2021 – 2025. Brun farge representerer antall ynglinger tatt ut ved ekstraordinære uttak på våren, mens grønn farge representerer antall påviste ynglinger i regionen etter uttak. Den horisontale linja angir det regionale bestandsmålet for regionen, som er 10 årlige ynglinger. Kilde: rovdataba.no.

Per 24. april er det så langt påvist ni ynglinger av jerv i Nordland i 2026. En av disse er lokalisert i Grane kommune og ble dokumentert gjennom at en hannjerv gikk inn i hiet og drepte to unger. Det er i tillegg satt i gang ekstraordinært hiuttak i Hemnes kommune. Statens naturoppsyn (SNO) jobber fortsatt med bestandsovervåking, og vi legger til grunn at det kan bli påvist flere ynglinger utover 2026.

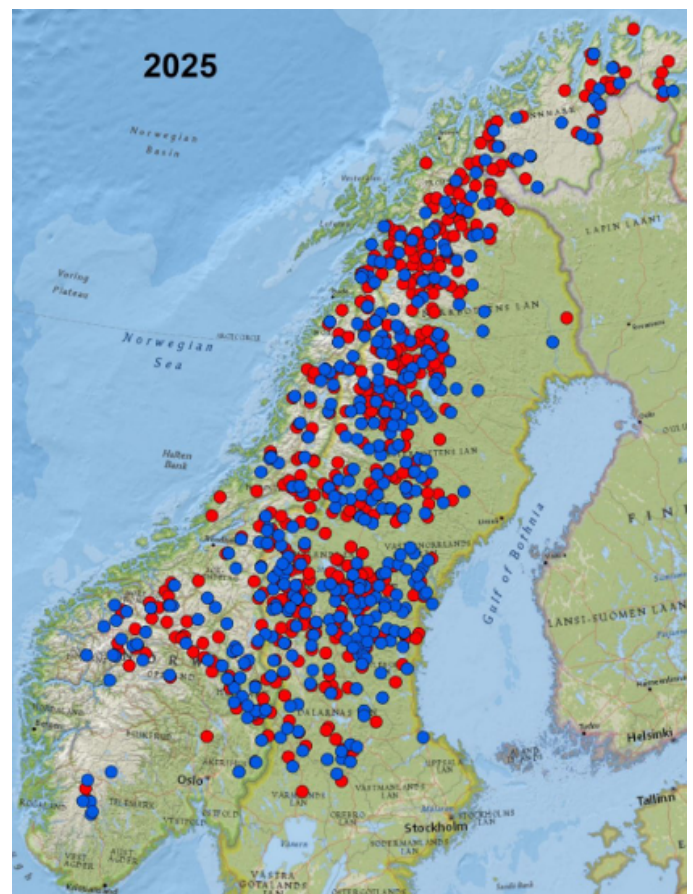
DNA-basert overvåking av jerv

Vi deler i stor grad våre rovviltbestander med tilgrensede fylker og land, og det skjer en betydelig vandring av rovvilt over grensene.

Rovdata har ved hjelp av DNA-analyser vist at jervebestanden i Nordland er genetisk felles med jervebestanden i Nord-Trøndelag, men mest med Sverige. Disse danner en stor østlig jervebestand i Skandinavia (se figur 4)

Det framkommer i NINA rapport 2713 DNA-basert overvåking av den Skandinaviske jervebestanden 2025 at det er svært god overenstemmelse mellom det estimerte antallet jerv i forhold til DNA-analyser og ynglehiti-tellinger.

Vinteren 2025 ble det påvist 878 jerv i Norge, Sverige og Finland. Dette er en liten nedgang sammenlignet med 2024. Av disse jervene, ble 328 registrert i Norge med en eller flere fungerende prøver. En nedgang på 43 individer sammenlignet med 2024. I Nordland ble det samlet inn 483 prøver som lot seg analysere på individnivå, og det ble påvist 77 ulike jerv med geografisk midtpunkt innenfor fylket vinteren

Figur 4. Alle 878 jerver som ble identifisert gjennom DNA i Fennoskandia i 2025, representert med sine respektive geografiske midtpunkt. Rød = tisper. Blå = hanner. Kilde: Rovdata.

2025. Hver jerv ble i gjennomsnitt representert med 5,8 prøver. Dette er en del høyere enn for snittet for Norge og Sverige, som lå på 3,6 prøver per individ.

Den romlige fangst-gjenfangst modellen beregner bestanden av jerv i Norge og Sverige til å være mellom 1040 og 1118 individer, hvorav 352 – 400 individer i Norge og 675 – 731 individer i Sverige. Det fremgår at det er høy presisjon på anslagene, med relativt liten usikkerhet, som også gjelder på rowiltregionsnivå i Norge og länsnivå i Sverige. I Nordland har bestandsestimatet med de ulike metodene vært svært like de siste årene. Dette reflekterer fylkets lange grense mot Sverige, og at en god del av jerven som identifiseres i fylket, også bruker områder i nabolandet.

Tabell 5. Antall registrerte jerveynglinger i Nordland fra 2020 – 2025, ynglesnitt de tre siste årene, estimat av antall jerv basert på ynglinger, antall jerv identifisert gjennom DNA og estimat av antall jerv basert på DNA-analyser. Kilde: Rovbase og Rovdata.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Antall registrerte jerveynglinger	11	12	8	11	11	11	21
Snitt siste tre år	10,3	11,3	10,3	10,3	10	11	14,3
Estimat antall jerv ¹	64,7 (± 11,3 SE)	71 (± 12,2 SE)	64,7 (± 12,7 SE)	64,7 (± 13,5 SE)	62,7 (± 12,0 SE)	68,9 (± 11,6 SE)	89,8 (± 17,6 SE)
Identifiserte individ ved DNA ²	69	79	61	73	83	87	77
Bestandsestimering DNA ³	62,4 (54-71)	79,2 (71-88)	64 (56-72)	67 (61-74)	72 (66-78)	86 (80-92)	81 (74-88)

1. Bestandsestimat av minimum antall jerv ett år og eldre basert på antall registrerte ynglinger.
2. Jerv registrert ved DNA- analyse, med geografisk midtpunkt i Nordland
3. Bestandsregistrering fra romlig fangst-gjenfangst analyser.

Avgang av jerv i Nordland

Antallet felte jerv på lisensfelling, skadefelling, ekstraordinært uttak og eventuell annen kjent avgang varierer en del mellom år. Avgangen av jerv har vært relativt stabil i perioden mellom 2018/2019 – 2025/2026 med økningen i avgang de siste tre årene. Ser man på den totale kjente avgangen i 2025, var det 26 individer jerv som ble registrert innenfor fylket.

Tabell 3. Oversikt over kjent avgang av jerv i perioden 2015 – 2026 fordelt på dyr felt på lisensfelling, ekstraordinært uttak og annen kjent avgang, samt lisensfellingkvote og avgang av voksne tisper. Skifte mellom de ulike årene er etter dato for lisensfellingsvedtak (rundt starten av mai).

År	Lisensfellings-kvote	Felt på lisensfelling	Ekstraordinært uttak og hiuttak enkeltdyr (voksne + valper)	Annen kjent avgang	Sum avgang tisper (kun voksne)	Sum avgang
2015/2016	16	6	7+6	0	9	19
2016/2017	16	13	6+4	1	8	25
2017/2018	16	1	0	0	0	1
2018/2019	16	8	2	0	5	10
2019/2020	16	5	4+2	0	4	11
2020/2021	19	8	0	3	6	11
2021/2022	18	6	2	1	6	9
2022/2023	18	6	0	0	2	6
2023/2024	15	6	2+6	2	5	16

2024/2025	15	8	2 + 2	2	7	14
2025/2026	20	7	5 + 7	1	8	20

Figur 5. Kartutsnitt over avgangen av jerv fra vedtaksdato for lisensfelling av jerv i 2025/2026 og fram til 10. april 2026. Avgang av 19 jerv, hvorav åtte hunddyr. Samt avsatt prioritert jervesone i blå skravur.

Tap av beitedyr til jerv i Nordland

For sau har man de siste årene sett en nedgang i antall omsøkte og erstatta dyr. Antall påviste jerveskader har vært historisk lave de siste årene. I 2025 var jerveskadene i stor del knyttet til en tapssituasjon i Gildeskål kommune.

Tabell 3. Tabellen viser påviste skader av jerv på sau og lam, erstatningskrav og erstattede sau og lam til alle roviltarter og til jerv i perioden 2010 – 2025. Kilde: Rovbase.

År	Erstatningskrav alle roviltarter	Påviste tap til jerv	Erstattet til jerv	Erstattet, alle roviltarter
2013	7935	47	1139	4305

2014	6834	56	1420	3704
2015	5585	62	1133	2934
2016	5035	44	1021	2458
2017	4587	12	795	2045
2018	4729	8	763	2369
2019	5575	66	1255	3065
2020	5200	49	1160	2800
2021	4960	42	819	2624
2022	5111	16	823	2556
2023	5598	37	1093	2829
2024	5064	6	652	2441
2025	4615	16	556	2045

Vi ser ikke den samme trenden på rein. Her er tapene mer stabile, med noe variasjon mellom år. Både det som omsøkes tapt til fredet rovvilt, påviste skader og erstatta dyr har vært omtrent det samme de siste årene, også isolert sett når det gjelder jerv (se tabell under).

Tabell 4. Tabellen viser påviste skader av jerv på rein, erstatningskrav og erstattede rein til alle rovviltarter og til jerv i perioden 2009/2010 – 2025/2025. Kilde: Rovbase 3.0

År	Erstatningskrav alle rovviltarter	Påviste tap til jerv	Erstattet til jerv	Erstattet, alle rovviltarter
2013/14	6644	39	1136	3119
2014/15	6459	31	1101	2976
2015/16	6809	60	1140	3163
2016/17	7157	61	1222	3021
2017/18	6871	70	1153	3027
2018/19	6391	50	1277	2944
2019/20	6384	39	1272	3306
2020/21	7054	43	1204	3464
2021/22	6813	44	1154	3270
2022/23	6363	32	1125	3173
2023/24	6714	46	1201	3363
2024/25	6910	54	1221	3354

Sekretariatets vurdering

I st.mld.nr. 15 (2003-2004) er det lagt opp til en økt vektlegging av lisensfelling og kvotejakt som framtidige beskatningsformer på rovvilt. Bakgrunnen for dette er ønske om å utvikle jakt- og fellingsformer som sikrer økt alminneliggjøring av rovviltartene, og bred deltakelse av lokale jegere. Dette er videre omtalt i Stortingets rovviltforlik i 2011, hvor det fremgår at det er en målsetting at lisensfelling skal bli hovedvirkemiddelet i bestandsregulering av jerv, slik at ekstraordinære uttak av ynglelokaliteter over tid kan reduseres til et minimum.

Selv om det de to siste lisensfellingsperiodene har blitt felt flere jerv sammenlignet med tidligere år, viser oversikten over avgang av jerv i Nordland at det er nødvendig å arbeide for bedre uttelling under lisensfelling av jerv i fylket. Tidligere år har det blitt gjort et viktig arbeid med dette gjennom jervejaktprosjektet i regi av Prosjekt Utmark, finansiert gjennom FKT-midler. Det er imidlertid ikke søkt om midler til dette formålet de siste fire årene. Statsforvalteren arbeider for å arrangere motivasjonskurs for lisensjegere, samt at vi er i kontakt med Prosjekt Utmark for å se på muligheter for å videreføre jervejaktprosjektet.

Størrelsen på lisensfellingskvoten har de siste årene ikke vært begrensende for uttak for jerv i Nordland. Imidlertid var dette tilfelle i forrige lisensfellingsperiode. Jakta ble avslutta den 12. februar 2026 på bakgrunn av fylt hunndyrkvote. Totalt ble 19 av 20 dyr felt. Jaktområdene indre og ytre-Helgeland nord ble også stengt en periode på bakgrunn av en relativt stor avgang i et begrenset område over to lisensfellingsperioder. Områdene ble likevel åpnet igjen mot slutten av jakta da det fortsatt var dyr igjen på kvota.

Vurdering etter naturmangfoldloven

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt, og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 avviker, men at tiltaket vil kunne medføre at målet nås på en annen måte eller i et annet tempo, enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom § 3 og § 4 i rovviltforskrifta, og gjennom den regionale forvaltningsplanen for regionen.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 – 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnader ved miljøforringelse og blir ikke sett på som relevant i denne saken.

Naturmangfoldloven § 8 sier at offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på eksisterende og tilgjengelig kunnskap om artenes bestandssituasjon, samt effekten av påvirkningen. Sekretariatet viser til beskrivelse av det Nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskrifta § 3, og til beskrivelsene av jervens bestandssituasjon i Nordland og Norge ovenfor. Sekretariatet vurderer dermed at beslutningen bygger på et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, jf. naturmangfoldloven § 8.

Jerven er ikke avgrenset av tilgjengelig areal. Det er ikke registrert sykdom på jerv i Norge. Det er kjent at ungedødelighet hos jerv er høy det første året, blant annet på grunn av infanticid (ungedrap). Utover enkelte påkjørsler, skjer avgangen av voksne jerv i hovedsak gjennom lisens- og skadefelling. Imidlertid har det de senere år også vært avdekket flere ulovlige fellinger og forsøk på felling av jerv i Nordland og tilgrensende områder i Sverige. Dermed vurderer vi at det er en viss usikkerhet knyttet til den samlede belastningen til jervebestanden blir utsatt for, jf. § 10 i naturmangfoldloven.

Føre-var-prinsippet kommer til bruk i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig, jf. § 9 i naturmangfoldloven. Selv om det er noe usikkerhet knyttet til den samlede belastningen jervebestanden er utsatt for, vurderer sekretariatet at man har tilstrekkelig nok kunnskap og at prinsippet ikke kommer til anvendelse i denne saken.

Forvaltningen skal ivareta hensynet til beitenæringene og andre samfunnsinteresser, samtidig som vi skal oppfylle de regionale bestandsmålene for den enkelte rowiltart. Dette skal skje gjennom arealdifferensiering, det vil si at enten hensynet til rowiltet eller næringsinteressene skal veie tyngst i det enkelte område. Slik differensiering skal ivareta hensynet i § 12 i naturmangfoldloven. Hensynet til beitenæringene er i rowiltforliket blant annet konkretisert gjennom presiseringer om at soneinndelingen må forvaltes tydelig, og at det ikke skal være rovdyr som representerer skadepotensial i prioriterte beiteområder.

Om arealdifferensiering og kvotestørrelse

Sekretariatet legger til grunn at Rovviltnemnda, med sin geografiske differensiering, har forsøkt å ivareta de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12. Fordelingen mellom prioriterte områder for sau og rein, og prioriterte områder for rowilt i den regionale planen er tillagt vekt i vurderingen av nødvendig kvotestørrelse for jerv.

Sekretariatet vil imidlertid påpeke at de definerte sonene for yngling av jerv er små sett i forhold til bestandsmål, og sonene stemmer i liten grad overens med historisk utbredelse av jerv i fylket. Dette gjør at det blir vanskelig å bruke planen som et forvaltningsverktøy, siden det er urealistisk at bestandsmålet kan oppnås innenfor de definerte sonene over tid dersom ikke antall ynglinger blir langt over bestandsmålet.

Dersom man forvalter jerven i samsvar med prinsippene i forvaltningsplanen, og lykkes med uttak i tråd med disse, mener vi at det må regnes med at bestanden av jerv i Nordland vil reduseres til godt under bestandsmålet. Vår faglige vurdering er derfor at kvotestørrelsen og kvotefordelingen må ta utgangspunkt i et kompromiss mellom nemndas målsettinger i planen, og hensynet til de bestemte bestandsmålene for regionene. Vi viser i den sammenheng til Miljødirektoratets uttalelse til forvaltningsplanen hvor det blant annet fremgår: *«Det er en primær oppgave for roviltnemnda å oppnå de nasjonale fastsatte bestandsmålene for regionene. Dette innebærer at planen beskriver bruk av lisensfelling som virkemiddel utenfor de avsatte områdene ikke kan praktiseres slik som forutsatt. Det kan ikke legges til grunn at oppnåelse av bestandsmålet er avgrenset til det aktuelle avsatte området. Med et område som trolig ikke kan forventes å inneha 10 årlige ynglinger innenfor planens virketid vil nødvendigvis også reproduksjon utenfor det fastsatte område måtte inngå i den årlige måloppnåelse».*

De siste tre årene har antall registrerte ynglinger ligget over bestandsmålet med henholdsvis 11 ynglinger i 2023 og 2024, og 21 ynglinger i 2025. Som vist i figur 3 har det blitt effektuert ett hiuttak i både 2023 og 2024, og fire hiuttak i 2025, slik at netto ynglinger har vært 10 i både 2023 og 2024, og 17 i 2025. Gjennomsnittet de tre siste årene er på 14,3 ynglinger. Ved utsendelse av saksframlegget er det foreløpig registrert ni ynglinger i Nordland og SNO jobber fortsatt med bestandsovervåking. Det er i år, som tidligere år, variable vær- og kjøreforhold. Vi legger til grunn at det vil bli påvist flere ynglinger i Nordland i 2026.

De siste 10 årene har det i Nordland vært påvist i snitt 11,6 ynglinger av jerv, med et spenn mellom 8 og 21 ynglinger. Av disse har i snitt 64 % av ynglingene vært lokalisert utenfor den vedtatte soneinndelingen for jerv, med et spenn på 5 – 10 ynglinger. De siste tre årene har det vært henholdsvis syv, fem og 10 påviste ynglinger utenfor den avsatte jervesonen.

Dersom nemnda ønsker at bestandsmålet så langt som mulig oppnås innenfor de vedtatte jervesonene over tid, bør nemnda være restriktiv med lisensfelling i disse områdene. Dette selv om bestanden ligger over bestandsmålet med et snitt på 14,3 ynglinger de tre siste årene.

Vi viser til tabellene ovenfor om tapsutvikling på sau og rein i forhold til jerv. Selv om både påvist, omsøkt og erstatta tap til jerv har gått ned de siste årene for sau, blir det årlig erstattet en del tap til jerv. Antall påviste tap av sau til jerv har blitt kraftig redusert fra godt over 100 årlige skader tidlig på 2000-tallet, til kun 16 påviste skader i 2025, 10 skader mer enn året før. Skadene i 2025 var i stor grad knyttet til en konkret skadesituasjon i Gildeskål kommune. For rein ser vi et noe annet tapsbilde, hvor de påviste, omsøkte og erstatta skadene forårsaket av jerv er relativt stabil.

Sekretariatet vurderer at det er riktig å åpne for lisensfelling av jerv på bakgrunn av tapsomfanget og tapsutviklingen for sau og rein, sammen med kunnskapen om bestandssituasjonen for jerv i fylket.

Vi foreslår at lisensfellingskvota settes til 20 jerv, hvorav inntil ni tisper. Vi vurderer at et slikt uttak vil ha en skadereduserende effekt, samtidig som det ikke vil være til skade for jervebestandens overlevelse, og at et slikt uttak vil bidra til å stabilisere bestanden omkring 10 årlige ynglinger. Kvoteforslaget er høyere enn det opprinnelige forslaget i 2025, men likt det vi foreslo gjennom klagebehandlingen på nemndas vedtak.

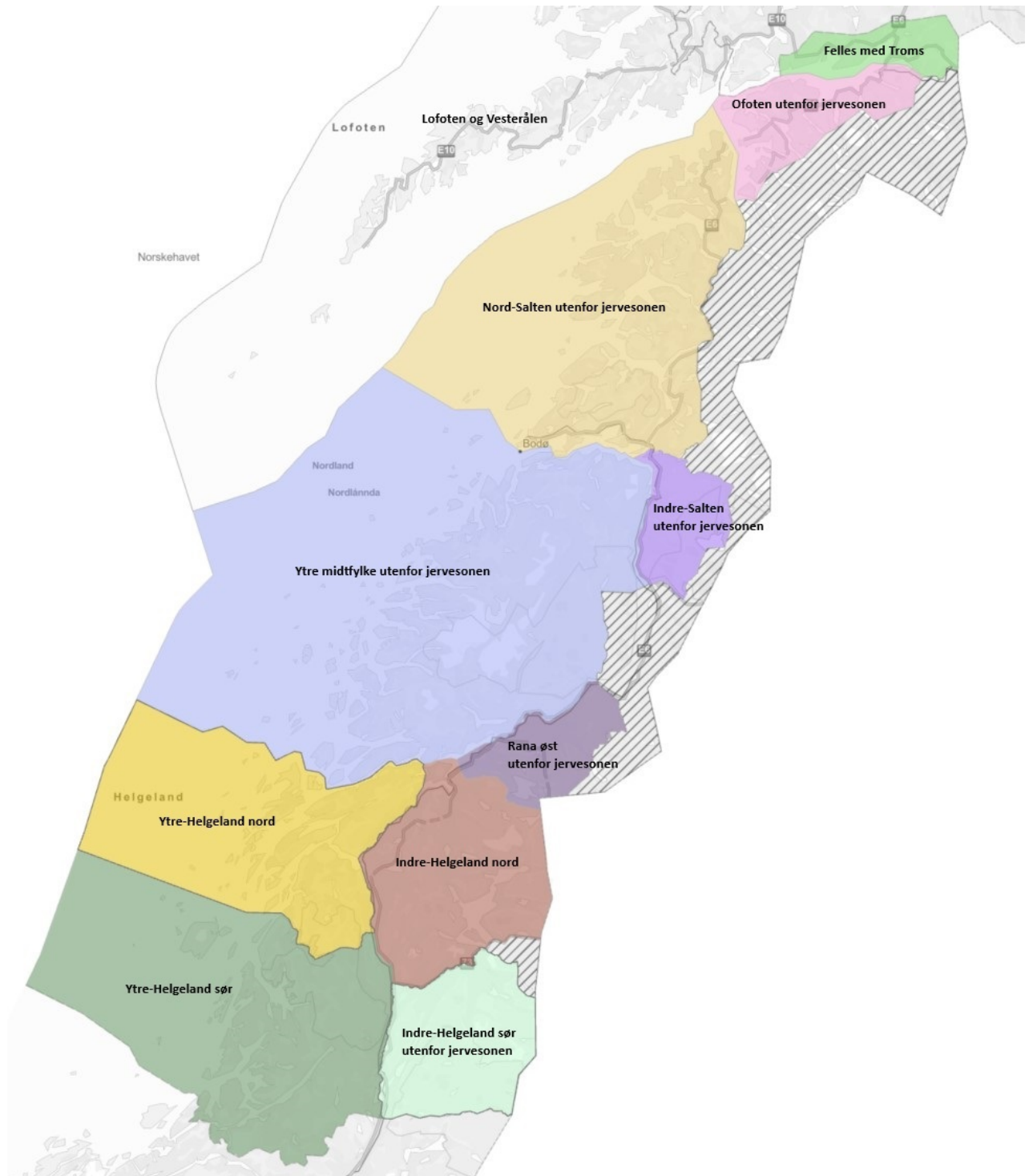
Vi vurderer at det vil være riktig å øke kvoten noe på bakgrunn av bestandssituasjonen i 2025. Likevel er det viktig å påpeke at vurderingene skal baseres på gjennomsnitt av dokumentert data om ynglinger de siste tre årene. Det er på grunn av at det er naturlig at en bestand vil kunne svinge nokså mye per år på bakgrunn av mattilgjengelighet, aldersstruktur på ynglende tisper med mer. Ved å sette kvota på 20 dyr øker vi kvoten sammenlignet med tidligere år og vi legger til grunn at det er en noe større bestand å regulere, samtidig som vi hensyntar usikkerheten knyttet til naturlige svingninger i bestanden. Videre gjør vi oppmerksom på at områdene nord for Rombaken omfattes av jervekvota fastsatt av rovviltnemnda i region 8.

Fordeling av kvota

Rovviltnemndene for region 7 og 8 har inngått avtale om at det ved fastsetting av kvote for lisensfelling av jerv mellom Nordland og Troms, skal fastlandsdelen av Nordland nord for Rombaken omfattes av kvotevedtak for region 8, og derunder administreres av dem.

I likhet med tidligere år forslår vi at det ikke åpnes for jakt innenfor de vedtatte forvaltningsområdene for jerv. Selv om bestandstallet er større enn det nasjonalt fastsatte bestandsmålet, viser vi til at ynglinger primært skal oppnås innenfor forvaltningssonen og at det ikke vil være forenlig med prinsippet om geografisk differensiering og tydelig soneforvaltning å åpne for lisensfelling av jerv innenfor forvaltningssonen for jerv. Dette vil være i samsvar med tidligere klagebehandling på nemndas vedtak om lisensfellinga i 2017/2018. Videre foreslår vi at man ved jaktstart starter med hele kvota tildelt samlet for alle fellingsområder. Etter hvert som det felles jerv, kan Statsforvalteren avgrense tildeling til fellingsområder ut fra hvor det er felt jerv, skadesituasjon for sau og særlig for rein, bestandssituasjon for jerv og føringer i forvaltningsplanen.

De vedtatte jervesonene i forvaltningsplanen er markert som skraverte områder i kartet. For at grensene mellom de ulike fellingsområdene skal være enklere å forholde seg til under jakt, har vi gjort små tilpasninger slik at grensene følger tydelige formasjoner i landskapet (elver, veier og fjorder). Vi vurderer at disse justeringene ikke endrer på prinsippene i den vedtatte soneinndelingen.

Figur 6. Kart over foreslåtte fellingsområder for lisensfelling av jerv 2026/2027. Grå skravur er prioriterte jerveområder hvor det foreslås at det ikke skal åpnes for jakt.

Sak 17/2026 Kvote for betinget skadefelling av brunbjørn 2026/2027

Sekretariatets forslag til vedtak

Roviltnemnda legger til grunn at myndigheten til å vedta kvote for betinget skadefelling på brunbjørn i Nordland ligger hos nemnda, jf. rovviltforskriften § 7 og brev fra Klima- og

miljødepartementet av 19. mai 2023 om vedtaksmyndighet for brunbjørn og retningslinjer. Videre legger nemnda til grunn at bestandsmålet for brunbjørn i regionen ikke er oppfylt.

Roviltnemnda i Nordland fatter vedtak om én (1) betinget skadefellingstillatelse på bjørn i perioden 01.06.2025 – 15. 02.2026 med følgende vilkår:

- Statsforvalteren skal i hvert enkelt tilfelle vurdere om felling er nødvendig, se vilkårene i rovviltforskriften § 9, se også § 1 og § 6 i rovviltforskriften.*
- Statsforvalteren kan iverksette skadefellingstillatelser i flere områder samtidig.*
- Binner med unger og dens unger er unntatt fra tillatelsen for felling. De tiltak som er mulig for å unngå at bjørnebinner felles, skal være iverksatt.*
- Bjørn felt i samarbeidsområdet for region 7 og region 8, belastes kvote for region 8.*

Bakgrunn

Lovgrunnlag, føringer, rammer og regional forvaltningsplan

Lovgrunnlaget for forslaget er lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold §§ 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt § 8.

Roviltnemnda har myndighet til å fastsette kvote for betinget skadefelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv for perioden 1. juni – 15. februar når bestanden ligger over det nasjonale fastsatte bestandsmålet for arten i regionen, jf. § 7 og § 8 i rovviltforskriften. Videre har rovviltnemnda vedtaksmyndighet for bjørn når det er 10 årlige ynglinger eller mer i Norge, jf. § 7 i rovviltforskriften. Nemndas myndighet for bjørn skal baseres på siste dokumenterte data om siste års ynglinger fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 3 tredje ledd.

Ifølge NINA-rapport 2760 *DNA-basert overvåkning av brunbjørn i Norge i 2025* ble det estimert at det var 10,3 ynglinger av brunbjørn i Norge i 2025. Sekretariatet legger derfor til grunn at rovviltnemnda har myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling av bjørn, jf. § 7.

Det følger videre at rovviltforliket av 2011 punkt 2.3.1 tredje avsnitt at Klima- og Miljødepartementet (KLD) skal gi retningslinjer til de regionale rovviltnemndene der bestandsmålet ikke er nådd. I 2023 ba KLD Miljødirektoratet vurdere om det bør gis retningslinjer til nemndene i regionene der bestandsmålet ikke er nådd. Både i 2024 og 2025 har vi mottatt brev fra KLD om at nemnda skal forholde seg til retningslinjene som fremgår i brev av 19. mai 2023. Vi har ikke mottatt brev i 2026 enda, men vi forventer å motta tilsvarende brev som de tre foregående årene. Vi viser derfor til brev av 19. mai 2023, og til sak 15/2026 i dette saksframlegget for utdypende informasjon om retningslinjene.

Videre er følgende politiske føringer og rammevilkår lagt til grunn for forslaget:

- St. meld. nr. 15 (2003 – 2004) Rovvilt i norsk natur
- Innst. S. nr. 174 (2003 – 2004)
- Rovviltforliket vedtatt av Stortinget 17.06.2011, jf. dokument 8:163 S (2010 – 2011) om endringer i forvaltning av rovvilt.
- Forvaltningsplan for jerv, gaupe, bjørn, ulv og kongeørn i region 7 – Nordland, vedtatt 20.03.2017. Se prinsippene for bjørn i sak 15/2026 lenger opp i saksframlegget.

Om iverksetting av skadefelling

Betinget skadefelling er et vedtak med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 om felling av enkeltindivid av rovvilt for å stanse eller forhindre skader på bufe eller tamrein, der det på forhånd er fastsatt kvote og vilkår av overordnet myndighet, jf. rovviltforskrifta § 7.

Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå, mens regulering av bestandsstørrelse skal skje gjennom lisensfelling og kvotejakt.

Statsforvalteren kan av eget tiltak eller etter søknad fatte vedtak om iverksettelse av felling innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av en rovviltnemnd eller Miljødirektoratet. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling, skal forskrift om forvaltning av rovvilt følges. Videre skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan for rovvilt i regionen.

I rovviltforskrifta § 9 står følgende: *«felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:*

- a. Områdets betydning som beitemark,*
- b. Skadens omfang og utvikling,*
- c. Potensialet for framtidige skader,*
- d. Mulighetene for å gjennomføre forebyggende tiltak.»*

En fellingstillatelse kan iverksettes i flere områder, forutsatt at nødvendig kommunikasjon er etablert for å hindre overskyting av vedtatt kvote. Det kan gis midler til godtgjøring, administrasjon og organisering av fellingslag i samsvar med rovviltforskriften § 9 og § 9a.

Sekretariatets vurdering

Vurderinger etter naturmangfoldloven

Vi viser til vurderingene etter naturmangfoldloven for bjørn gjort i sak 15/2026 om lisensfelling av brunbjørn i dette saksframlegget.

Vurdering etter bestandssituasjonen for brunbjørn

For informasjon om bestandsstatus og avgang av bjørn, samt tap av sau og rein til bjørn, viser vi til sak 15/2026 om lisensfelling av brunbjørn i dette saksframlegget.

Vurderinger etter forvaltningsplan for rovvilt i Nordland

Vi viser også her til sak 15/2026 om lisensfelling av brunbjørn i dette saksframlegget for vurdering etter forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland.

Oppsummering og tilrådning

Sekretariatet vurderer at det er rovviltnemnda som har myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn.

Ifølge NINA rapport 2760 *DNA-basert overvåking av brunbjørn i Norge i 2025*, ble det beregnet 10,3 [5,1 – 16,3] ynglinger av brunbjørn i Norge i fjor. Ingen av de beregnende ynglingene i 2025 befinner seg i Nordland, og vi ligger dermed under bestandsmålet på én årlig yngling i regionen.

DNA-analyser fra brunbjørn viser en negativ utvikling i antall påviste individer i Nordland i perioden etter 2014. I 2025 ble det gjennom DNA-prøver påvist to ulike hannbjørner i Nordland, hvor en bjørn

ble registrert i Grane og Hattfjelldal kommuner og en bjørn ble registrert i Saltdal kommune. Det er per 7. april 2026 ikke registrert sporobservasjoner av bjørn i Nordland så langt i år.

Man kan ut fra generell kunnskap om brunbjørnens arealbruk og vandringskapasitet ikke utelukke at bjørn kan vandre inn i viktige beiteområder i løpet av sommeren. Ut fra dette vurderer vi at det er potensialet for tap av i hovedsak sau kommende beitesesong. Det kan dermed oppstå situasjoner hvor det er grunnlag for å innvilge søknader om skadefelling. I denne sammenheng er det viktig å nevne at skadefelling på barmark er svært vanskelig, også når det er knyttet til ferske tap. I realiteten er skadefelling på barmark et lite reelt virkemiddel for å forebygge tap.

Bestanden ligger i dag langt under det fastsatte bestandsmålet, og forvaltningen må derfor legge til rette for en bestandsøkning opp mot bestandsmålet. Som redegjort for i sak 15/2026 i dette saksframlegget er forvaltningsplanen til regionen innhentet av KLD blant annet på grunn av valgte arealdifferensiering for bjørn, og at det ikke vil være forenlig å drive tydelig soneforvaltning samtidig som man skal oppnå bestandsmålet på bjørn i regionen. Gjennom tidligere klagebehandlinger på nemndas vedtak om kvote for betinget skadefelling av bjørn, og Statsforvalterens vedtak om skadefelling på bjørn i Nordland, samt KLD sitt brev om vedtaksmyndighet på bjørn fra mai 2019, fremgår det at terskelen for iverksettelse av skadefelling av bjørn i Nordland skal være høyere enn lav, også når det gjelder hannbjørn utenfor prioriterte rovviltområder. Sekretariatet legger dermed til grunn at Statsforvalteren må være restriktiv med å gi fellingstillatelse. I forkant av en eventuell fellingstillatelse må det framgå hvilke forebyggende tiltak som er gjennomført og/eller vurdert.

Vi vurderer at skadefelling av inntil én (1) bjørn vil være forsvarlig i forhold til tiltak ved akutte skadesituasjoner og i forhold til målet om å forvalte bjørnebestanden nærmest mulig bestandsmålet for brunbjørn i Nordland.

Konklusjon

Sekretariatet tilrår en kvote på én (1) betinget skadefellingstillatelse på brunbjørn for perioden 1. juni 2026 – 15. februar 2027 med oppgitte føringer og vilkår.

Sak 18/2026 Kvote for betinget skadefelling av jerv 2026/2027

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda legger til grunn at bestandsmålet for jerv i region 7 – Nordland er oppfylt, og at myndigheten til å vedta kvote for betinget skadefelling på jerv i Nordland ligger hos nemnda, jf. rovviltforskriften § 7.

Rovviltnemnda i Nordland fatter vedtak om åtte (8) betingede skadefellingstillatelser på jerv i perioden 01.06.2026 – 15.02.2027. Statsforvalteren skal i hvert tilfelle vurdere om felling er nødvendig, jf. vilkårene i rovviltforskriften § 9.

Bakgrunn

Lovgrunnlag, føringer, rammer og regional forvaltningsplan

Lovgrunnlaget for forslaget er lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold §§ 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt § 8.

Rovviltforskrifta § 8 (kvote for betinget skadefelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv): «*Dersom vilkårene i forskriften § 7 er oppfylt, kan en rovviltnemnd tildele kvote for betinget skadefelling på gaupe, jerv, bjørn*

og ulv til Statsforvalteren for å forhindre at disse artene gjør skade på bufe eller tamrein. Kvote for betinget skadefelling gjelder fra 1. juni til og med 15. februar. (..)»

Bestandsmålet for region 7 – Nordland er 10 årlige ynglinger av jerv. Det fremgår i NINA rapport 2643 Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2025 at gjennomsnittet de tre siste årene i Nordland ligger på 14,3 ynglinger. Bestandsmålet for jerv i regionen er dermed oppnådd, og Statsforvalteren vurderer at Roviltnemnda har myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i Nordland, jf. rovviltforskrifta § 7 og § 8.

Videre er følgende politiske føringer og rammevilkår lagt til grunn for forslaget:

- St. meld. nr. 15 (2003 – 2004) Rovilt i norsk natur.
- Innst. S. nr. 174 (2003 – 2004).
- Roviltforliket vedtatt av Stortinget 17.06.2011, jf. dokument 8:163 S (2010 – 2011) om endringer i forvaltningen av rovvilt.
- Forvaltningsplan for jerv, gaupe, bjørn, ulv og kongeørn i region 7 – Nordland, vedtatt 20.03.2017. Vi viser til prinsippene for jerv i sak 16/2026 i dette saksframlegget.

Om iverksettelse av skadefelling

Vi viser til sak 17/2026 hvor vi tar for oss forhold ved iverksettelse av betinget skadefelling.

Sekretariatets vurdering

Vurdering etter naturmangfoldloven

Vi viser til våre vurderinger etter naturmangfoldloven for jerv i sak 16/2026 om lisensfelling av jerv i dette saksframlegget.

Vurdering etter bestandssituasjonen for jerv

For informasjon om bestandsstatus og avgang av jerv, samt tap av sau og rein til jerv, viser vi til sak 16/2026 om lisensfelling av jerv i dette saksframlegget.

Vurderinger etter forvaltningsplan for rovvilt i Nordland

Vi viser også her til sak 16/2026 om lisensfelling av jerv i dette saksframlegget.

Oppsummering og tilrådning

Sekretariatet vurderer at det er rovviltnemnda som har myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling av jerv.

I 2025 ble det påvist 21 ynglinger av jerv i Nordland, og bestanden ligger over bestandsmålet med et gjennomsnitt på 14,3 ynglinger de tre siste årene. Ut fra generell kunnskap om jervens arealbruk og vandringskapasitet kan man ikke utelukke at jerv vandrer inn i viktige beiteområder i løpet av sommeren. Ut fra dette vurderer vi at det er potensiale for tap av både sau og rein til jerv kommende beitesesong. Det kan dermed oppstå situasjoner hvor det er grunnlag for å innvilge søknader om skadefelling. I denne sammenheng er det viktig å nevne at skadefelling på barmark er svært vanskelig også når det er knyttet til ferske tap. I realiteten er skadefelling på barmark et lite reelt virkemiddel for å hindre tap.

Vi vurderer at en skadefellingskvote på inntil åtte jerver vil være både tilstrekkelig med tanke på tiltak ved akutte skadesituasjoner og forsvarlig i forhold til målet om å forvalte jervebestanden nærmest mulig bestandsmålet for jerv i Nordland. Dette er en del høyere enn tidligere tilrådninger.

Vi viser til at nemnda i fjor måtte fatte et nytt vedtak om en tilleggskvotepå jerv i juli da kvoten ble fylt allerede i starten av juni.

Vi vurderer at en høyere kvote hensyntar usikkerheten knyttet til naturlige svingninger i bestanden sett i lys av påviste ynglinger i 2025, samt antallet effektuerte hiuttak og ekstraordinære uttak av enkelt dyr 2025. Slike uttak vil belaste kvoten, jf. rovviltforskriften § 10. Dermed legger vi til grunn at det kan oppstå flere fellingsoppdrag i perioden for betinget skadefelling sammenlignet med tidligere år, og vi finner det riktig å øke kvoten.

Det er gjennom lisensfelling at jervebestanden skal reguleres. Vi bemerker at kvoten for lisensfelling behandles av nemnda i samme møte, og at jerv som felles ved skadefelling etter at kvote for lisensfelling er vedtatt, vil belaste kvota for lisensfelling.

Konklusjon

Ut fra retningslinjer for iverksetting av fellingstillatelser, bestandssituasjonen og tapssituasjonen i regionen, samt tidligere års erfaringer, tilrår vi en kvote på åtte (8) betingede fellingstillatelser på jerv for perioden 1. juni 2026 til og med 15. februar 2027.

Sak 19/2026 Kvote for betinget skadefelling av gaupe 2026/2027

Sekretariatets forslag til vedtak:

Roviltnemnda legger til grunn at bestandsmålet for gaupe er oppfylt i region 7, og at myndigheten til å vedta kvote for betinget skadefelling av gaupe i Nordland derfor ligger hos nemnda.

Roviltnemnda i Nordland fatter vedtak om fem (5) betingede fellingstillatelser på gaupe i perioden 01.06.2026 – 15.02.2027 med følgende vilkår:

- *Statsforvalteren skal i hvert enkelt tilfelle vurdere om felling er nødvendig, jf. vilkårene i rovviltforskriften § 9.*
- *Familiegrupper som opptrer sammen, er unntatt fra tillatelsen. I tilfeller der det er kjente familiegrupper av gaupe innenfor aktuelle områder for skadefelling, skal de tiltak som er mulig for å unngå felling av voksen hunngaue, være iverksatt.*
- *Gauper som felles på eventuell kvotejakt skal ikke belastes denne kvoten for skadefelling. Gaupe felt på skadefelling i perioden for kvotejakt (1. februar – 31. mars), skal derimot belastes jaktkvoten.*

Bakgrunn

Lovgrunnlag, føringer, rammer og regional forvaltningsplan

Lovgrunnlaget for forslaget er lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold §§ 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt § 8.

Roviltforskrifta § 8 (kvote for betinget skadefelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv): «*Dersom vilkårene i forskriften § 7 er oppfylt, kan en rovviltnemnd tildele kvote for betinget skadefelling på gaupe, jerv, bjørn og ulv til Statsforvalteren for å forhindre at disse artene gjør skade på bufe eller tamrein. Kvote for betinget skadefelling gjelder fra 1. juni til og med 15. februar. (..)*»

Bestandsmålet for region 7 – Nordland er 10 årlige ynglinger av gaupe. Siste data for gaupe fra nasjonalt overvåkingsprogram finnes i NINA rapport 2624 *Antall familiegrupper bestandsestimat og*

bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2025. Det fremgår av denne rapporten at det er beregnet 16,5 familiegrupper i Nordland før jakt 2025 og at gjennomsnittet de siste tre årene ligger på 13,8 familiegrupper årlig. Det regionale bestandsmålet er dermed oppnådd, og sekretariatet legger derfor til grunn at myndigheten til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling av gaupe ligger hos Roviltnemnda, jf. § 7 i rovforskriften.

Videre er følgende politiske føringer og rammevilkår lagt til grunn for forslaget:

- St. meld. nr. 15 (2003 – 2004) Rovilt i norsk natur
- Innst. S. nr. 174 (2003 – 2004)
- Roviltforliket vedtatt av Stortinget 17.06.2011, jf. dokument 8:163 S (2010 – 2011) om endringer i forvaltningen av rovvilt.
- Forvaltningsplan for jerv, gaupe, bjørn, ulv og kongeørn i region 7 – Nordland, vedtatt 20.03.2017.

I gjeldende forvaltningsplan er følgende forvaltningsprinsipper fastsatt for gaupe:

- 2.4.1 Det regionale bestandsmålet for gaupe kan oppnås innenfor hele Nordlands fastland.
- 2.4.2 Bestanden skal holdes nærmest mulig bestandsmålet og mest mulig spredt i fylket, ved målstyrt bruk av jaktkvoter.
- 2.4.3 Byrdefordeling: det skal legges stor vekt på at familiegrupper av gaupe skal spres, slik at byrden for beitebrukerne fordeles. Ingen reinbeitedistrikt skal ha mer enn to familiegrupper av gaupe per år. Små distrikt skal ikke ha mer enn én familiegruppe per år. Med små distrikt menes i denne sammenhengen: Skjomen, Frostisen, Duokta, Balvatn, Hestmannen/Strandtindene, Ildgruben og Byrkije. Prinsippet om byrdefordelingen forutsetter at det åpnes for kvotejakt, selv om det bidrar til at det tar lengre tid før bestandsmålet nås.
- 2.4.4 Når bestandsmålet for gaupe er oppnådd skal det åpnes for kvotejakt på gaupe i hele fylket. Dette skal bidra for å holde bestanden nærmest mulig bestandsmålet, og til byrdefordeling for saue- og reindriftsnæringene. Når bestandsmålet ikke er oppnådd skal det åpnes for en begrenset kvotejakt, hvor kvote målstyres til områder med betydelig tap av sau og tamrein. Samlet belastning av alle rovviltarter (inkludert kongeørn) skal vektlegges ved fastsetting av kvotestørrelse og fordeling.
- 2.4.5 Utenfor fastlandet skal det åpnes for kvotefri jakt.
- 2.4.6 Skadefelling av gaupe er aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Viktige vurderingspunkt for skadefelling av gaupe: 1. skadeomfang, 2. skadepotensiale, 3. gaupebestanden i området og 4. om bestandsmålet er oppnådd.

Om iverksettning av betingede skadefellingstillatelser

Vi viser til sak 17/2026 hvor vi tar for oss forhold ved iverksettelse av betingede skadefellingstillatelser.

Bestandssituasjonen for gaupe i Norge og i Nordland

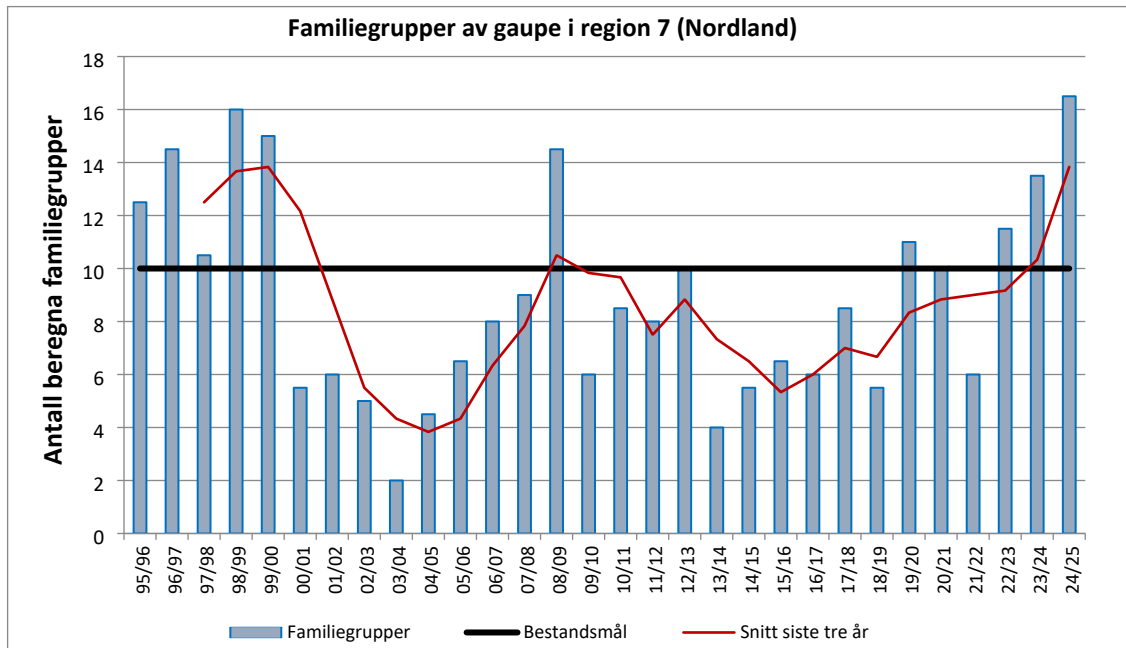
Etter å ha ligget under bestandsmålet for gaupe på landsbasis i 2022 med 58,5 ynglinger, har det vært en oppgang i registrerte familiegrupper på landsbasis de tre siste årene. Det er estimert 91 familiegrupper av gaupe i Norge i 2025, og snittet for de siste tre årene (71,5, 78 og 91) er på 80,2 årlige ynglinger. Det vil si at vi også i år ligger godt over det nasjonale bestandsmålet på 65 årlige ynglinger.

Det har vært nokså store svingninger i bestanden i Nordland de siste ti årene. Etter at det vinteren 2021/2022 kun ble estimert at det var seks familiegrupper i regionen, har man sett økning i

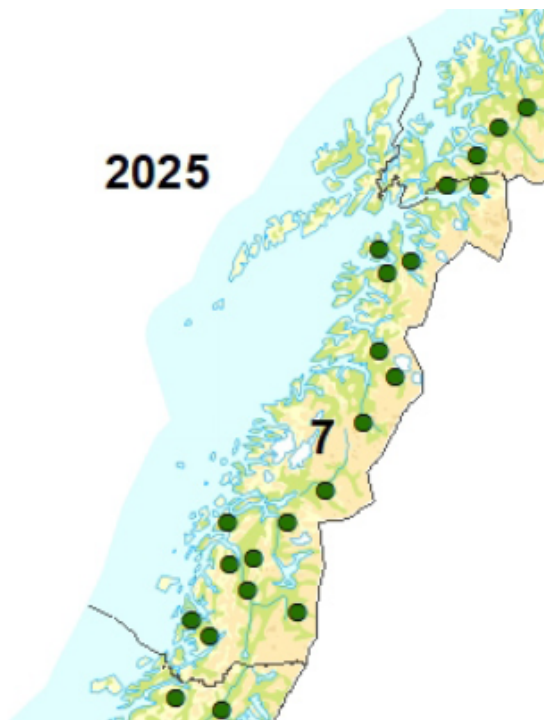

bestanden de siste årene. De tre siste vintrene har det blitt estimert henholdsvis 11,5 i 2022/2023, 13,5 i 2023/2024 og 16,5 familiegrupper i 2024/2025. Snittet de siste tre årene ligger dermed på 13,8 årlige familiegrupper i Nordland.

NINAs prognoser for antall familiegrupper i 2026 før kvotejakta i Nordland lå på 14,7 familiegrupper, med et 75 % konfidensintervall på 11,3 – 19,2 familiegrupper. Det ble beregnet å være 6 % sannsynlighet for at gaupebestanden i Nordland ville ligge under bestandsmålet før jakt i 2026 (NINA rapport 2624).

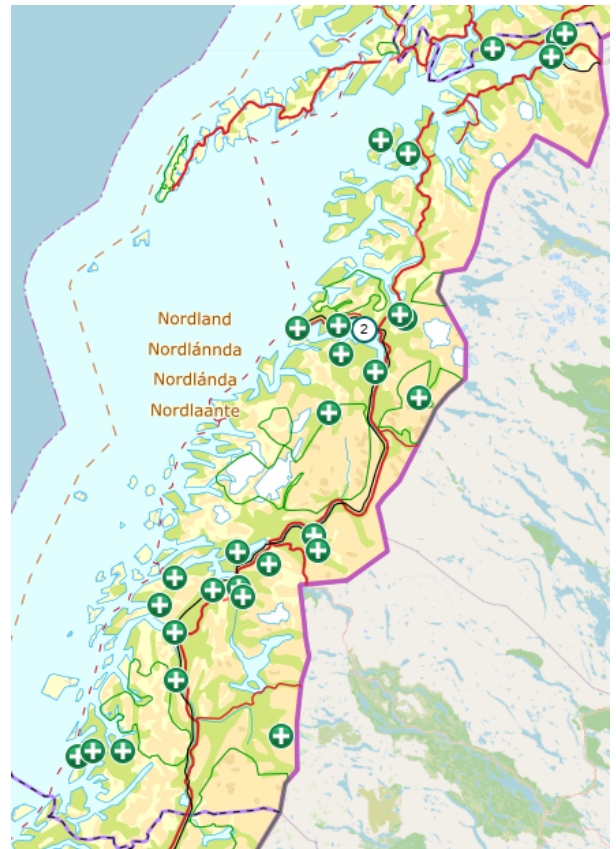
Figur 7. Antall godkjente familiegrupper av gaupe i Nordland fra 1995 – 2025. Rød linje er gjennomsnittet av familiegrupper over tre år, og svart strek viser bestandsmålet for Nordland. Kilde: Rovdata.

Figur 8. Estimerte familiegrupper av gaupe i region 7 vinteren 2024/2025. Kilde: Rovdata.

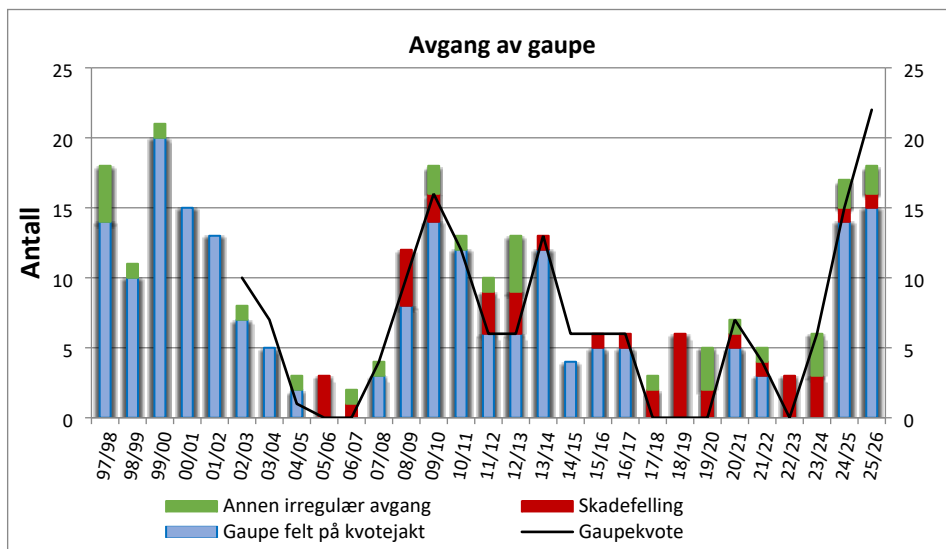

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Gaupebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal, og det har vært registrert lite sykdom på gaupe i Norge annet enn skabb. Det ble imidlertid påvist fugleinfluensa hos en gaupe i Troms i desember 2024. Vi er ikke kjent med andre sykdomstilfeller utover dette. Utover enkelte påkjørsler og skadefelling, skjer avgang av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen. Vinteren 2025 ble det åpnet for kvotejakt på gaupe i Nordland med en kvote på 14 gauper, hvorav seks voksne hunndyr. I løpet av jaktperioden ble det felt 14 gauper, hvorav tre hunndyr. Videre ble det i løpet av sommeren 2025 felt en unggaupe i forbindelse med skadesituasjon på sau i Narvik. En voksen hanngaupe og en gaupeunge ble påkjørt av toget i Bodø i henholdsvis august og november 2025. Det ble også påkjørt en voksen hunngaupe i Brønnøy i desember 2025. Vinteren 2026 ble det åpnet for kvotejakt på gaupe i Nordland med en kvote på 20 gauper, hvorav inntil ti hunngauper, ved jaktstart. Det ble i løpet av kvotejakta felt 15 gauper, hvorav tre voksne hunngauper. Videre ble det i februar 2026 felt en gaupe på skadefelling i Saltdal. Det siste året har det også blitt funnet to døde gauper med ukjent dødsårsak, en i Vefsn i november 2025, og en i Narvik i mars i år.

Figur 9. I perioden etter rovviltneemndas forrige vedtak om kvote for betinget skadefelling 11. februar 2025 har det vært en total avgang på 32 gauper i Nordland.

Se kartfiguren til høyre for fordeling av døde gauper i Nordland i perioden fra 11. februar 2025 til dato for utsendelse av saksfremlegget, og figuren under for total avgang av gauper fra 1997/98 – 2025/26.

Figur 10. Total kjent avgang av gauper i region 7 i perioden 1997/1998 – 2025/2026. Tallene for perioden 2025/2026 er tall per 15. april 2026.

Tap av beitedyr til gaupe i Nordland

De påviste gaupetapene på sau i Nordland i 2025 er halvert sammenlignet med 2024. Det har også vært en nedgang i omsøkte og erstatta tap til gaupe i 2025 sammenlignet med 2024. Også for rein har det vært en nedgang i antall skader påvist forårsaket av gaupe de to siste reindriftsårene, sammenlignet med året før.

Tabell 4. Påviste skader av gaupe på sau og lam, erstatningskrav og antall erstattede sau og lam fordelt på alle rovviltarter og til gaupe i Nordland i perioden 2014-2026. Kilde: Rovbase.

År	Påviste tap til gaupe	Erstatningskrav alle rovviltarter	Erstattet, alle rovviltarter	Erstatningskrav gaupe	Erstattet til gaupe
2014	24	6834	3704	2152	749
2015	49	5585	2934	2052	889
2016	39	5035	2458	1981	776
2017	33	4587	2045	1736	792
2018	53	4729	2369	2066	951
2019	59	5575	3065	2028	1145
2020	56	5200	2800	2305	1197
2021	50	4960	2624	1966	1076
2022	52	5111	2556	2364	910
2023	50	5598	2829	2361	928
2024	64	5064	2441	2398	928
2025	33	4615	2045	2057	756

Tabell 5. Søknader om erstatning for sau drept av fredet rovvilt i Nordland i 2025, omsøkt gaupetap, antall dyr erstattet til gaupe og påviste gaupeskadene i 2024 og 2025. Kilde: Rovbase.

Beitekommune	Antall søkn.	Omsøkt gaupe 2025		Erstattet gaupe 2025		Påviste gaupeskadene	
		sau	Lam	sau	Lam	2024	2025
Hattfjelldal	20	18	117	12	77	3	4
Saltdal	19	67	290	21	120	4	6
Rana	17	13	121	6	35	0	2
Hemnes	9	24	133	6	49	1	1
Hamarøy	7	48	283	15	84	5	2
Beiarn	7	8	42	4	19	1	0
Narvik	5	9	181	3	78	4	11
Leirfjord	5	13	119	5	34	19	2
Bodø	5	10	134	3	32	1	1
Sørfold	5	11	112	6	42	6	1
Fauske	5	8	153	1	51	5	2
Grane	4	10	56	4	27	0	1
Hadsel	3	0	0	0	0	0	0
Brønnøy	3	11	57	3	12	0	0
Evenes	1	1	3	0	1	1	0
Vestvågøy	2	0	0	0	0	0	0
Meløy	1	0	0	1	5	0	0
Vefsn	0	0	0	0	0	4	0
Rødøy	1	0	0	0	0	0	0
Vevelstad	2	0	5	0	0	0	0
Oppsummering	121	251	1806	90	666	64	33

Tabell 6. Påviste skader av gaupe på rein, erstatningskrav og erstattet tap av rein til alle rovdyrarter og gaupe i Nordland de siste 12 reindriftsårene (1. april – 31. mars). For reindriftsåret 2025/2026 har vi foreløpig kun tall for antall påviste gaupeskader. Kilde: Rovbase.

År	Påviste tap til gaupe	Erstatningskrav alle rovviltarter	Erstattet, alle rovviltarter	Erstattet til gaupe
13/14	52	6644	3119	1186
14/15	47	6459	2976	1077
15/16	104	6809	3163	1108
16/17	83	7157	3021	1007
17/18	126	6871	3027	1143
18/19	75	6391	2944	1010
19/20	39	6384	3306	1215
20/21	61	7054	3464	1381
21/22	51 ¹	6813	3270	1354
22/23	72 ²	6363	3173	1416
23/24	112 ³	6714	3363	1541
24/25	74 ⁴	6904	3354	1550
25/26	60 ⁵			

¹ Tolv av gaupetapene er funnet på vinterbeite i Sverige. ² To av gaupetapene er funnet på vinterbeite i Sverige og Nærøysund. ³ Tjuen av gaupetapene er funnet på vinterbeite i Sverige og Trøndelag. ⁴ Åtte av gaupetapene er funnet på vinterbeite i Sverige og Trøndelag. ⁵ Syv av gaupetapene er funnet på vinterbeite i Sverige (5) og Trøndelag (2).

Tabell 7. Omsøkte og påviste gaupeskader for reindriftsåret 2024/2025 i Nordland reinbeiteområde (inkludert tap utenfor fylket der reinen tilhører reinbeitedistrikt i Nordland).

Reinbeitedistrikt	Søkt erstattet som gaupedrept	Påvist gaupeskader
Voengel Njaarke	506	3 (5)
Jillen-Njaarke	389	18
Byrkije	2172	3 (7)
Røssåga/Toven	168	2
Hestmannen-Strandtindene	159	2
Ildgruben	40	2
Saltfjellet	668	5
Balvatn	159	12(14)
Duokta	178	9
Stajggo-Hábmer	135	6
Frostisen	68	1
Skjomen	16	3
Oppsummering	2658	74

Sekretariatets vurdering

Vurdering etter naturmangfoldloven

Etter naturmangfoldloven §§ 1 og 5, er det et mål at artene og deres genetiske mangfold skal ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet sees i sammenheng med de vedtatte bestandsmål, og foretas slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot. prp. 52 (2008 – 2009). Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert

forvaltning er konkretisert i rovviltforskriften §§ 3 og 4, og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Rovviltforskriftens formål, jf. § 1, er å sikre bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor denne rammen, skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Det følger av § 14 første ledd i naturmangfoldloven at tiltak etter loven skal avveies mot andre viktige samfunnsinteresser. Andre ledd slår fast at vedtak i medhold av loven som berører samiske interesser direkte, skal det innenfor rammene som gjelder den enkelte bestemmelse legges tilbørlig vekt på hensynet til naturgrunnlaget for samisk kultur. Vedtak om kvote for betinget skadefelling gjelder innenfor områder hvor det foregår reindrift, og vi anser at det i vedtaket vises til at det i våre vurderinger har vært lagt vekt på skadeomfanget og potensialet for rovviltskader på både sau og tamrein.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 – 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at beslutningsgrunnlaget skal være best mulig, jf. § 8. Statsforvalteren legger til grunn av dette vedtak blant annet bygger på kunnskap om gaupas bestandssituasjon. Vi viser i den forbindelse til beskrivelsen av bestandssituasjonen for gaupe i Nordland ovenfor, samt beskrivelse av det Nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3. Sekretariatet legger til grunn at kravene i § 8 er oppfylt.

Føre-var-prinsippet kommer hovedsak til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap, jf. naturmangfoldloven § 9. Statsforvalteren vurderer at dette ikke er tilfelle i denne saken.

Naturmangfoldloven § 10 slår fast at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Sekretariatet har i forbindelse med vurdering av kvotestørrelse, også tatt hensyn til den samlede belastningen gaupebestanden utsettes for eller vil bli utsatt for, herunder kunnskap om skadefellinger og annen irregulær avgang.

Saken gjelder kvote for betinget skadefelling av gaupe og sekretariatet anser derfor at § 11 i naturmangfoldloven ikke er relevant.

Det følger av rovviltforskriftens formål, jf. § 1, at forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder. Prioriteringen mellom prioriterte områder for sau og rein og prioriterte områder for rovvilt i den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er tillagt vekt i vurderingen av nødvendig kvotestørrelse for betinget skadefelling av gaupe. Dette er i samsvar med prinsippene i naturmangfoldloven § 12.

Tilråkning

Statsforvalteren vurderer at det er rovviltnemnda som har myndighet til å fastsette kvote for betinget skadefelling for gaupe i Nordland.

Man kan ut fra generell kunnskap om gaupas predasjon på sau og rein, gaupas arealbruk og vandringskapasitet, ikke utelukke at gaupe kan forårsake tap av beitedyr. Ut fra dette vurderer vi at det er potensiale for betydelige tap av sau og rein til gaupe kommende beitesesong og perioden fram til 15. februar 2027 for tamrein. Det kan dermed oppstå situasjoner hvor det er grunnlag for å innvilge søknader om skadefelling. I denne sammenheng er det riktig å nevne at skadefelling på

barmark er svært vanskelig, også når det er knyttet til ferske tap. I realiteten er skadefelling på barmark er lite reelt virkemiddel for å forebygge tap.

Vi vurderer at skadefelling av inntil fem gauper vil være både tilstrekkelig i forhold til tiltak ved akutte skadesituasjoner og forsvarlig i forhold til målet om å forvalte gaupebestanden nærmest mulig bestandsmålet for gaupe i Nordland.

Konklusjon

Ut fra retningslinjer for iverksetting av fellingstillatelser, bestandssituasjon i forhold til nasjonale bestandsmål, tapssituasjonen i fylket og tidligere års erfaringer med fellingstillatelser, tilrår vi en kvote på fem (5) betingede fellingstillatelser på gaupe for perioden 1. juni 2026 til og med 15. februar 2027.

Sak 20/2026 Kvote for betinget skadefelling av ulv 2026/2027

Sekretariatets forslag til vedtak:

Roviltnemnda legger til grunn at bestandsmålet for ulv er oppfylt i region 7, og at myndigheten til å vedta kvote for betinget skadefelling av ulv i Nordland derfor ligger hos nemnda.

Roviltnemnda i Nordland fatter vedtak om to (2) betingede fellingstillatelser på ulv i perioden 01.06.2026 – 15.02.2027.

Bakgrunn

Lovgrunnlag, føringer, rammer og regional forvaltningsplan

Lovgrunnlaget for forslaget er lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold §§ 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt § 8.

Roviltforskrifta § 8 (kvote for betinget skadefelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv): «*Dersom vilkårene i forskriften § 7 er oppfylt, kan en rovviltnemnd tildele kvote for betinget skadefelling på gaupe, jerv, bjørn og ulv til Statsforvalteren for å forhindre at disse artene gjør skade på bufe eller tamrein. Kvote for betinget skadefelling gjelder fra 1. juni til og med 15. februar. (..)*»

Tall fra nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt i Norge viser at bestandsmålet for ulv er oppnådd. Statsforvalteren vurderer at rovviltnemnda har myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefellingstillatelse på ulv for perioden 01.06.2026 – 15.02.2027.

Videre er følgende politiske føringer og rammevilkår lagt til grunn for forslaget:

- St. meld. nr. 15 (2003 – 2004) Rovvilt i norsk natur.
- Innst. S. nr. 174 (2003 – 2004).
- Rovviltforliket vedtatt av Stortinget 17.06.2011, jf. dokument 8:163 S (2010 – 2011) om endringer i forvaltningen av rovvilt.
- Forvaltningsplan for jerv, gaupe, bjørn, ulv og kongeørn i region 7 – Nordland, vedtatt 20.03.2017.

Ulv er den rovviltarten i Norge som er mest truet (kategorisert som «*kritisk truet*» i Norsk rødliste for arter). I St. meld. nr. 15 (2003 – 2004) s. 112 om bestandsmål og forvaltningsprinsipper i Nord-Norge foreligger det nasjonale føringer for forvaltning av ulv i Nordland: «*Ulv: det skal ikke legges til rette for*

etablering av familiegrupper eller revirmarkerende par av ulv i regionen. Forvaltningen skal likevel ta særlig hensyn til at individider som vandrer inn i området fra nord eller øst kan representere en særskilt verdi for den ynglende populasjonen i region 3 og i hele Sør-Skandinavia».

I den regionale forvaltningsplanen står det om ulv:

«Det er ikke fastsatt nasjonale bestandsmål om yngling av ulv i region 7, Nordland. De siste tiårene har det kun sporadisk blitt registrert enkeltindivid av ulv i Nordland.

Roviltnemnda ønsker ikke ulv i Nordland, og viser til at det ikke skal etableres ulv i områder med samisk tamreindrift. Hele Nordland, bortsett fra deler av Lofoten/Vesterålen, har reinbeitedistrikter.

Forvaltningsprinsipper:

- 2.7.1 Dersom sau og rein dokumenteres drept av ulv, skal det tillates skadefelling.*
- 2.7.2 I en situasjon hvor ulv forekommer kun sporadisk er skadefelling et mer egnet virkemiddel enn lisensfelling dersom det oppstår skader. Dersom det imidlertid etablerer seg ulv i regionen, skal det åpnes for lisensfelling».*

Ulvens bestandssituasjon og tap av beitedyr til ulv i Nordland

Det skal ikke etableres ulv i området med samisk reindrift, noe som vil si at det ikke skal etableres ulv i Nordland. Ulv påvises kun sporadisk i Nordland.

Det har ikke vært gitt fellingstillatelser på ulv i fylket siden 1984. I 2004 ble det påvist 13 tap av sau til ulv, men det ble ikke funnet grunnlag for å iverksette felling av ulv. I juni 2020 ble det dokumentert en rein påvist drept av ulv i Bindal kommune. Utenom dette tilfellet, er det ikke med sikkerhet dokumentert sau eller rein drept av ulv i Nordland siden 2004. Ulv kan streife over store områder under utvandring og ulv kan dermed komme raskt og relativt uforutsigbart inn i fylket både fra sør-Skandinavia og fra den finsk/russiske bestanden.

Om iverksettelse av skadefelling

Vi viser til sak 17/2026 hvor vi tar for oss forhold ved iverksettelse av betinget skadefelling.

Sekretariatets vurdering

Vurdering etter naturmangfoldloven

Etter naturmangfoldloven §§ 1 og 5, er det et mål at artene og deres genetiske mangfold skal ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet sees i sammenheng med de vedtatte bestandsmål, og foretas slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot. prp. 52 (2008 – 2009). Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning er konkretisert i rovviltforskriften §§ 3 og 4, og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Rovviltforskriftens formål, jf. § 1, er å sikre bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor denne rammen, skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Det følger av § 14 første ledd i naturmangfoldloven at tiltak etter loven skal avvies mot andre viktige samfunnsinteresser. Andre ledd slår fast at vedtak i medhold av loven som berører samiske interesser direkte, skal det innenfor rammene som gjelder den enkelte bestemmelse legges tilbørlig vekt på hensynet til naturgrunnlaget for samisk kultur. Vedtak om kvote for betinget skadefelling gjelder innenfor områder hvor det foregår reindrift, og vi anser at det i

vedtaket vises til at det i våre vurderinger har vært lagt vekt på skadeomfanget og potensialet for rovviltskader på både sau og tamrein.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 – 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at beslutningsgrunnlaget skal være best mulig, jf. § 8. Statsforvalteren legger til grunn at dette vedtak blant annet bygger på kunnskap om ulvens bestandssituasjon. Vi vil i den forbindelse vise til beskrivelsen av bestandssituasjonen for ulv i Nordland nedenfor, samt beskrivelse av det Nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3. Sekretariatet legger til grunn at kravene i § 8 er oppfylt.

Føre-var-prinsippet kommer hovedsak til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap, jf. naturmangfoldloven § 9. Statsforvalteren vurderer at dette ikke er tilfelle i denne saken.

Naturmangfoldloven § 10 slår fast at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Sekretariatet har i forbindelse med vurdering av kvotestørrelse, også tatt hensyn til den samlede belastningen ulvebestanden utsettes for eller vil bli utsatt for, herunder kunnskap om skadefellinger og annen irregulær avgang.

Saken gjelder kvote for betinget skadefelling av ulv og sekretariatet anser derfor at § 11 i naturmangfoldloven ikke er relevant.

Det følger av rovviltforskriftens formål, jf. § 1, at forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder. Prioriteringen mellom prioriterte områder for sau og rein og prioriterte områder for rovvilt i den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er tillagt vekt i vurderingen av nødvendig kvotestørrelse for betinget skadefelling av ulv. Dette er i samsvar med prinsippene i naturmangfoldloven § 12.

Oppsummering og tilrådning

Statsforvalteren vurderer at det er rovviltnemnda som har myndighet til å fastsette kvote for betinget skadefelling for ulv.

Ut fra generell kunnskap om ulvens vandringskapasitet, kan man ikke utelukke at en ulv kan vandre inn i viktige beiteområder i løpet av sommeren. Ut fra dette vurderer vi at det er potensialet for tap av sau og rein til ulv kommende beitesesong. Det kan dermed oppstå situasjoner hvor det er grunnlag for å innvilge søknader om skadefelling. I denne sammenheng finner vi det riktig å nevne at skadefelling på barmark er svært vanskelig, også når det er knyttet til ferske tap. I realiteten er skadefelling på barmark et lite reelt virkemiddel for å forebygge tap.

Dette, sammen med rovviltforskriftas overordnende mål om å sikre bærekraftig bestander av rovviltarter og bestemmelsene i naturmangfoldloven om å sikre bestandens overlevelse, tilsier at man ved vurdering av terskelen for skadefelling også må vurdere ulvens potensielle genetiske betydning for den sørskandinaviske ulvebestanden.

Vi vurderer at skadefelling av inntil to (2) ulv vil være tilstrekkelig i forhold til tiltak ved akutte skadesituasjoner. Dette er samme kvote som det har vært de siste årene.

Konklusjon

Ut fra retningslinjer for iverksetting av fellingstillatelser, bestandssituasjon vurdert opp imot nasjonale bestandsmål og tidligere års erfaringer med fellingstillatelser, tilrår vi en kvote på to (2) betinget fellingstillatelser på ulv for perioden 1. juni 2026 til og med 15. februar 2027.

Sak 21/2026 Klage på vedtak om utvidelse av kvote for betinget skadefelling av gaupe 2025/2026

På møte den 11. februar 2025 vedtok Roviltnemnda en kvote for betinget skadefelling av fem (5) gauper i perioden 01.06.2025 – 15.02.2026. På bakgrunn av tre påkjørsler og to skadefellinger ble kvota fylt den 10. februar 2026. I vedtak av 11. februar 2026 ble kvota utvida med tre dyr på bakgrunn av at man vurderte at det kunne oppstå situasjoner hvor det var aktuelt å iverksette skadefelling av gaupe. Vedtaket ble publisert i miljøvedtaksregisteret den 13. februar 2026. NOAH – for dyrs rettigheter (NOAH) klaget på nemndas vedtak den 25. februar 2026.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Roviltnemnda i region 7 – Nordland opprettholder sitt vedtak i sak 4/2026 av 11. februar 2025. Klagen fra NOAH – for dyrs rettigheter oversendes derfor til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33.

Om klagefrist og klagerett

Roviltnemnda sitt vedtak ble fattet 11. februar 2026. Protokoll fra møte ble publisert på nemndas nettside 13. februar og vedtaket ble samme dag registrert i Miljøvedtaksregisteret. Klagen fra NOAH ble mottatt den 25. februar 2026. Vi legger til grunn at klagen er framsatt innenfor klagefristen og at NOAH har rettslig klageinteresse i saken.

Klagen

NOAH innleder klagen med at nemnda har vedtatt en ekstremt høy kvote for en svært kort tidsperiode. Det har vært gjennomført to skadefellinger av gaupe på syv måneder, og NOAH mener det er absurd at nemnda vedtar en kvote på tre dyr i en periode på fem dager. NOAH mener det er skremmende forvaltning og at det viser tydelig at faglige beslutninger ikke bør overlates til politikere. De er bekymret for at en høy kvote vil utvikle en uheldig praksis ved at terskelen for skadefelling kan senkes. NOAH mener det er uansvarlig å utvide en kvote fordi den gamle ble belastet av påkjørsler og viser til roviltskrifta § 7 om irregulær avgang.

Videre tar NOAH for seg tre hovedpunkter i klagen:

1. *Vilkåret om bestandens overlevelse er ikke oppfylt*
Det er ikke dokumentert at skadefelling kan gjennomføres uten fare for bestandens langsiktige overlevelse og levedyktighet.
2. *Vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger er ikke oppfylt*
Det er ikke dokumentert alternative, mindre inngripende tiltak i regionen.
3. *Vilkåret om skade er ikke oppfylt*
Det foreligger ikke dokumentert eller alvorlig skadeomfang eller potensial som kan rettferdiggjøre en generell utvidelse av kvoten.

Sekretariatet viser til klagen i sin helhet.

Sekretariatets vurdering

Vurdering av bestandssituasjon for gaupe, naturmangfoldloven, tapssituasjon for sau og rein og iverksetting av skadefelling

Vi viser til redegjørelsene og vurderingene gjort saksframlegg 1/2025 i sak 7/2025 om kvote for betinget skadefelling av gaupe i, og i saksframlegg 1/2026 sak 4/2026 om utvidet kvote for betinget skadefelling av gaupe. I disse sakene tar sekretariatet for seg bestandssituasjonen for gaupe, lovgrunnlaget, vurdering etter naturmangfoldloven, iverksettelse av skadefelling og skader på sau og rein forårsaket av gaupe. Sekretariatet mener at punktene i klagen er gjort rede for, vurdert og hensyntatt.

Roviltnemndas avvikelse fra sekretariatets innstilling

På bakgrunn av momentene beskrevet i sak 4/2026 i saksframlegg 172026 og i sak 7/2025 i saksframlegg 1/2025 foreslo sekretariatet at det var tilstrekkelig å utvide kvoten med ett dyr i perioden 11. februar – 15. februar 2026. Nemnda besluttet å øke utvidelsen av kvoten med til sammen tre dyr. Nemnda begrunnet avviket med at de legger til grunn at det er en stor bestand av gaupe i regionene, og at det medfører en betydelig økt skaderisiko og at det dermed er nødvendig med en større kvote enn det sekretariatet har lagt til grunn.

Konklusjon

Sekretariatet legger til grunn at Roviltnemnda i region 7 – Nordland har myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling av gaupe.

I henhold til forvaltningsloven § 33, skal underinstansen (Roviltnemnda) foreta en vurdering av de momentene som framgår i klagen(e) og vurdere om momentene gir grunnlag for å enten oppheve eller endre vedtaket.

Sekretariatet anser at det er sentralt i en klagebehandling om saken på vedtakstidspunktet var tilstrekkelig opplyst, og om det gjennom klagen har kommet fram opplysninger som ikke var kjent for nemnda på vedtakspunktet. Hovedmomentene i klagen anses som vurdert og redegjort for i saksframlegget 1/2025 sak 7/2025 og saksframlegget 1/2026 sak 4/2026.

Sekretariatet sin konklusjon er at klagen ikke inneholder nye opplysninger som Roviltnemnda ikke var kjent med da vedtaket om utvidelse om kvote for betinget skadefelling av gaupe ble fattet. Vi anbefaler at nemnda ikke tar klagen til følge, og at den oversendes til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 28 og § 29, og rovviltforskrifta § 18.

Sak 22/2026 Dialogmøte med verneorganisasjonene

Den 16. september sendte Aktivt rovdryvern (ARV) en e-post til nemndsleder Kim André Haugan Schei, hvor de utrykte ønsket om å bli invitert til et dialogmøte med Roviltnemnda i region 7. I e-posten viste ARV til at flere rovviltnemnder har invitert ulike dyrevernorganisasjoner til dialogmøter, og at slike arenaer har gitt dem som verneorganisasjon anledning til å utveksle kunnskap, fremme sine synspunkter og ikke minst lytte til og lære av forvaltning, politikere og andre aktører.

I nemndsmøte 7/2025 ble nemnda enige om at det skulle settes opp en sak om dialogmøte med verneorganisasjonene på neste nemndsmøte. Nemndsleder skulle takke for henvendelse og samtidig minne om at verneorganisasjonen er velkommen til å delta på alle nemndsmøter.

Det ble satt opp en sak i forrige nemndsmøte, men siden nemndsleder ikke var til stedet, besluttet nemnda å utsette saken til neste møte siden det var leder som har hatt kontakt med Aktivt rovdryvern.

Sak 23/2026 Fordeling av FKT-midler mellom sau og rein

I forrige nemndsmøte da nemnda skulle vedta budsjett for FKT-midlene ble fordelingen mellom sau og rein tatt opp til diskusjon. Som et tilleggsforslag til budsjettet som ble vedtatt, ønsket nemnda at sekretariatet på neste møte skulle forberede en sak om fordeling av FKT-midlene mellom sau og rein, og vurdere eventuelle konsekvenser ved å endre 60/40 fordelingen tilbake til 50/50 fordelingen som er skriftliggjort i forvaltningsplanen.

Sekretariatet vurderer at det er utfordrende å komme med konkrete konsekvenser da det i stor grad avhenger av tildelt økonomisk ramme, nemndas budsjettprioriteringer også rundt andre tiltak knyttet til ordningen, budsjettpost avsatt til akutte tiltak, og innkomne søknader. Likevel har vi forsøkt å redegjøre for potensielle konsekvenser ut fra tidligere erfaring med innkomne søknader og nemndas prioriteringer.

Forvaltningsplanen, soneforvaltning og fordeling mellom sau og rein

Iverksetting av tapsforebyggende tiltak i beitenæringene er et viktig virkemiddel som en del av en tydelig soneforvaltning. Det fremgår av rovviltforliket av: *«i prioriterte beiteområder skal uttak av dyr som gjør skade på beitedyr gjøres raskt, og i slike områder skal miljøforvaltningen i større grad enn i dag bidra til å effektivisere slikt uttak, uavhengig av om bestandsmål er nådd. I prioriterte rovviltområder skal saueproduksjon og andre produksjoner basert på utmarksbeite tilpasses gjennom forebyggende tiltak og omstilling, med utgangspunkt i forekomst av rovvilt i beiteområde».*

I forvaltningsplanen er det slått fast at FKT-midler skal prioriteres til tapsforebyggende tiltak i områder hvor det er mål om yngling av de ulike rovviltartene (pkt. 3.2.2). Med den vedtatte arealsoneringen er det svært lite sau på beite i prioriterte rovviltområder for bjørn og jerv. Det er også begrenset med sau i områder som grenser opp mot prioriterte rovviltområder for jerv og bjørn. Det vil derfor være lite behov for FKT-midler til sauenæringene i disse områdene. Imidlertid har flere reinbeitedistrikt viktige beiteområder innenfor prioriterte rovviltområder for både jerv og bjørn. Prioriteringen av FKT-midler til tiltak i disse områdene vil være i tråd med prinsippet om tydelig soneforvaltning.

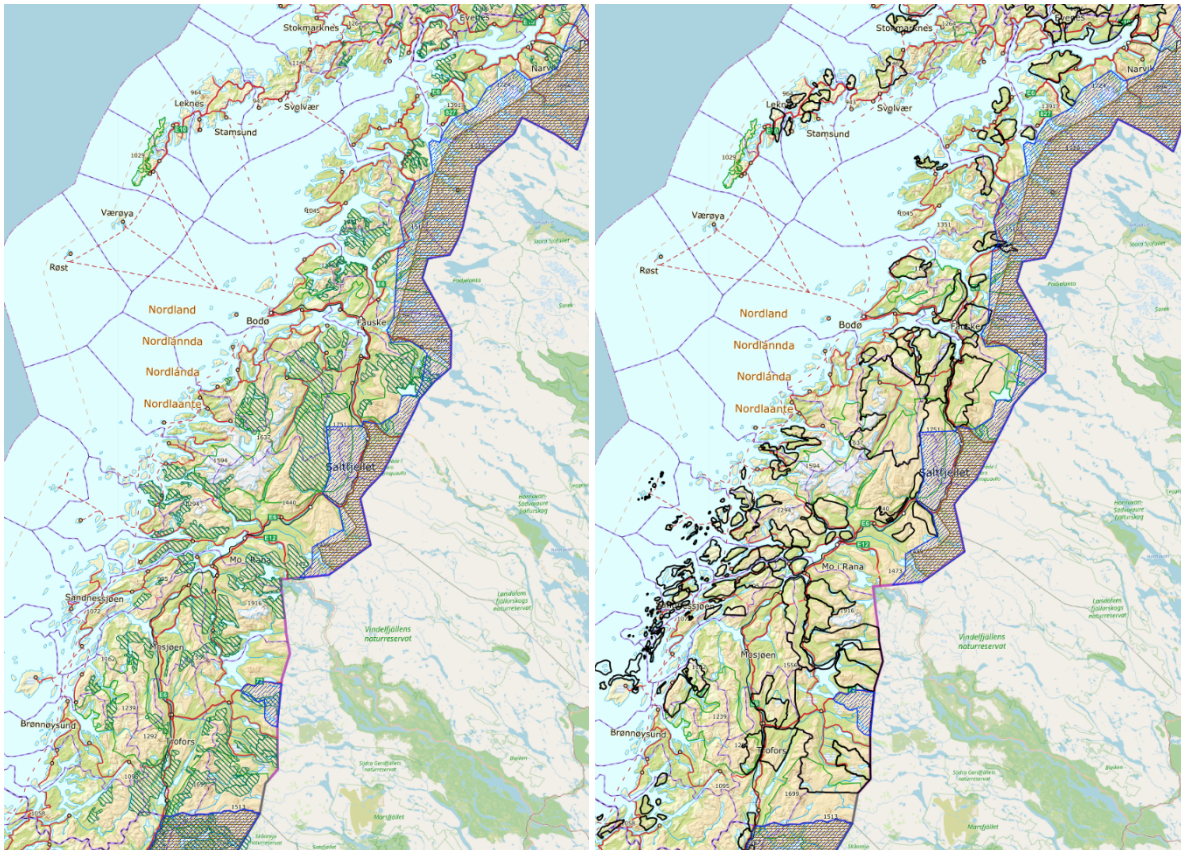
I og med at gaupebestanden skal forvaltes ut fra et byrdefordelingsprinsipp, er det aktuelt å prioritere midler til alle områder hvor det kan oppstå tap til gaupe. Samtidig er det færre aktuelle tapsforebyggende tiltak mot tap til gaupe, enn for eksempel mot tap til bjørn og/eller jerv.

Utenfor de prioriterte sonene for rovvilt, skal tapsforebygging i utgangspunktet skje gjennom regulering av rovviltbestandene, og det skal i utgangspunktet ikke være nødvendig med tyngre beitetilpasningstiltak. Med en arealdifferensiering som ikke er egnet for å ivareta de regionale bestandsmålene for jerv og bjørn i Nordland, blir situasjonen mindre forutsigbar og forvaltningsplanen bidrar derfor i liten grad til en tydelig og målrettet bruk av FKT-midlene.

Rovdyrenes arealbruk og vandringskapasitet tilsier at det kan oppstå tapssituasjoner utenfor rovdryrsonene. Spesielt med tanke på arealdifferensieringen som ikke er egnet for å ivareta de vedtatte regionale bestandsmålene for jerv og bjørn i Nordland over tid. Vi har også gjennom

klagebehandling av ulike vedtak vedtatt av rovviltnemnda og Statsforvalteren om kvoter for betinget skadefelling og tillatelse til skadefelling i regionen fått føringer fra både departementet og direktoratet om at terskelen for iverksetting av skadefelling av bjørn skal være høyere enn lav, også når det gjelder hannbjørner. I tillegg viser erfaring at skadefelling på barmark er svært vanskelig, og at det derfor må forventes at det kan oppstå situasjoner hvor man ikke lykkes med uttak av skadegjørende rovvilt i prioriterte beiteområder. I lys av dette kan det være riktig å bruke FKT-midler også utenfor rovdyrsonene, særlig til tiltak som bidrar til bedre oversikt over beitedyr og økt mulighet til å oppdage rovvilttap.

Figur 11. Bildet til venstre: kartutsnitt med oversikt over kalvingsland i grønn skravur og prioritert sone for jerv i blå skravur og prioritert område for bjørn i brun skravur. Bildet til høyre: kartutsnitt med oversikt over beitelagsgrenser for sau i svart. Prioritert sone for jerv i blå skravur og prioritert området for bjørn i brun skravur.

Bakgrunnen for at sekretariatet foreslår en 40/60 fordeling av FKT-midler med prioritering av rein:

- Beitenæringsarealbruk i områder som er prioritert til jerv og bjørn, tilsier at man bør prioritere midler til tiltak for reineiere som har årstidsbeiter innenfor disse områdene. I tillegg befinner noe av kalvingsland seg innenfor sonene, og en del av kalvingslandet til ulike distrikt tilgrensende til de prioriterte områdene.
- Ulik tapsutvikling i tapsomfang i sauenæringa og reindriften.

Sau: I sauenæringa har både antall erstatningssøknader og antall sau og lam som omsøktes og erstattes som tapt til fredet rovvilt gått markert ned de siste 20 årene. Det var ca. 160 000 sau og lam på utmarksbeite i Nordland i 2026. Cirka 15 % av de som har foretak med sau søkte erstatning. Det som beitebruker søker erstatning for og det som Statsforvalteren fant riktig å erstatte, utgjør henholdsvis 2,8 % og 1,2 % av totalt antall sau og lam på utmarksbeite. I snitt utgjorde antall erstatta dyr 57 % av antall dyr som maksimalt kunne

erstattes, etter fradrag av normaltap. Det er betydelige lokale forskjeller i omfanget av rovvilttap i fylke, hvor enkelte besetninger og beitelag opplever til dels store tap.

Rein: Det var i underkant av 23 000 rein i Nordland i reindriftsåret 2024/2025. Tall over tap og produksjon i reindriften viser en svært krevende situasjon og utvikling med svært store kalvetap og liten produksjon. Gjennomsnittlig tilgang på kalv etter tap (kalv til slakt og påsett) var i 2025/2026 på 40 % av simletallet. For flere distrikt var det lavere enn 30 %. Selv om årsaken til utviklingen er sammensatt og varierende, er det sannsynlig at fredet rovvilt er en viktig faktor. Tilnærmet alle siidaandelene i Nordland opplever tap til fredet rovvilt. Omsøkt og erstatta tap utgjør henholdsvis 30 % og 15 % av totalt antall rein i Nordland reinbeiteområde. Statsforvalteren har de siste årene erstattet om lag 50 % av det omsøkte tapet.

I 2026 var det omsøkt 8,9 millioner på tiltak knyttet til sau og 15,6 millioner på tiltak knyttet til tiltak på rein. I tillegg kommer søknader om restmidler på rein. Det er en nokså stor andel av de omsøkte midlene både for sau og rein som gjelder tiltak som ikke faller innunder ordningen, som for eksempel utvida tilsyn som enkeltstående tiltak og/eller som en nødvendig del av andre direkte tapsreduserende tiltak og som heller ikke dekkes. Videre søkes det også om noe midler på tiltak som nemnda har vedtatt at ikke skal prioriteres, som for eksempel beiting på inngjerdet areal for sau og kalving i gjerde for rein.

Potensielle konsekvenser av å gå tilbake til en 50/50 fordeling:

- Avvikle ordningen om restmidler – Statsforvalteren har ikke kapasitet til å behandle en «dobbel» søknadsrunde med søknader både fra reindriftnæringa og sauene i en allerede travel periode. Vi er også i tvil om det er innenfor ordningen og økonomiregelverket. Det er en reell forskjell i å utbetale tilskudd til tiltak som gjennomføres inneværende vinter og å utbetale tilskudd til tiltak som reelt sett ikke iverksettes før våren/sommeren året etter.
- Flere siidaandeler/siidaer/distrikt driver med kostbare og tidkrevende tiltak i lengre perioder på vinteren (tilleggsfôring på vinterbeite og/eller flytting til mindre rovviltutsatte beiteområder), eller vi bidrar til å dekke deler av kostbare flyttinger mellom sesongbeiter ved å effektivisere samling og flytting for å potensielt redusere tap til fredet rovvilt. Selv om slike tiltak ikke fullfinansieres, reduserer det på de allerede betydelige kostnadene. Siidaandeler/siidaer/distrikt ville trolig prioritert annerledes dersom støtten ble mindre og potensielt flyttet til områder som er mindre kostbart og potensielt mer utsatt for rovvilt, eller redusert tilleggsfôring og gjeting slik at reinen spredte seg mer på vinterbeite.
- Gjennomgang av søknadene på sau viser at det absolutt omsøkes mest midler til elektronisk overvåking, deretter planlagt tidlig nedsanking og tilsyn med kadaverhund og vokterhund. Sett i lys av geografisk plassering av innkomne søknader om tiltaket planlagt tidlig nedsanking, påviste tap til jerv og bjørn på sau i Nordland og nemndas prioritering av tiltaket, vurderer vi at det vil være mindre aktuelt å gi mer økonomisk støtte til dette tiltaket. Med økt budsjett på sau vil det være naturlig å anta at man heller vil gi en økt andel midler til tilsyn med kadaverhund og vokterhund og innkjøp av radiobjeller. Dette er i vesentlig grad tiltak som øker kunnskapsgrunnlaget, og ikke tiltak med direkte tapsreduserende effekt.
- Ut fra retningslinjene for FKT ordningen og en totalvurdering av argumentene ovenfor, vil en 50:50 fordeling innebære en mindre riktig bruk av midler for å oppnå reduserte tap. Vi legger da stor vekt på hvor vi har de prioriterte rovviltområdene og hva som kan regnes som direkte tapsreduserende tiltak. Etter vår vurdering bør minst 60% av midlene til beitenæringen tildeles tiltak i reindriften.

Sak 24/2026 Eventuelt

Med hilsen

Bjørn Godal (e.f.)
avdelingsdirektør

Katrine Erikstad
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Vedlegg 1 - Akuttsaker behandlet av SFNO
- 2 Vedlegg 2 - Brev til nemnda